

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เอกสารประกอบการพิจารณา

แผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน
(ASEAN Intergrated Food Security (AIFS) Framework)

และแผนกลยุทธ์ความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน

(Strategic Plan of Action on Food Security in the ASEAN Region : SPA-FS)

และร่างแถลงการณ์เชียงใหม่ว่าด้วยความมั่นคงด้านอาหารในภูมิภาคอาเซียน

(Chiang Mai Statement on Food Security in the ASEAN Region)

อ.พ. ๑๗/๒๕๕๑ การประชุมร่วมกันของรัฐสภา สมัยสามัญนิติบัญญัติ

จัดทำโดย กลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักวิชาการ

โทร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐-๒

เรียกดูเอกสารได้ที่

www.parliament.go.th/library

แผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (ASEAN Integrated Food Security (AIFS) Framework และแผนกลยุทธ์ความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (Strategic Plan of Action on Food Security in the ASEAN Region : SPA-FS) และร่างแถลงการณ์เชียงใหม่ว่าด้วยความมั่นคงด้านอาหารในภูมิภาคอาเซียน (Chiang Mai Statement on Food Security in the ASEAN Region)

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นในเวลาจำกัด เพื่อให้ทันใช้ประโยชน์ในการพิจารณา เรื่อง แผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (ASEAN Integrated Food Security (AIFS) Framework และแผนกลยุทธ์ความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (Strategic Plan of Action on Food Security in the ASEAN Region : SPA – FS) และร่างแถลงการณ์เชียงใหม่ว่าด้วยความมั่นคงด้านอาหารในภูมิภาคอาเซียน (Chiang Mai Statement on Food Security in the ASEAN Region) ที่เข้าสู่การประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยรวบรวมข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความ ข่าวจากสื่อต่าง ๆ และ/หรือสรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นแก่สมาชิกรัฐสภาและผู้สนใจทั่วไป หากมีข้อผิดพลาดประการใดขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

อนึ่ง เอกสารประกอบการพิจารณานี้ กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑,๒,๓ สำนักวิชาการ เป็นผู้จัดทำ และเผยแพร่ทาง www.parliament.go.th/library ผู้ใดนำข้อความหรือส่วนหนึ่งส่วนใดในเอกสารนี้ไปลงพิมพ์ในเอกสารอื่น โปรดอ้างอิงที่มากำกับไว้ด้วย

ต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม โปรดติดต่อกลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักวิชาการ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐ – ๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘ และ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๕

กลุ่มงานบริการวิชาการ
สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
๑. สรุปความเป็นมา ข้อเท็จจริง และสาระสำคัญเกี่ยวกับความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน	๑
๒. คำแปลอย่างไม่เป็นทางการ แถลงการณ์เชิงใหม่ว่าด้วยความมั่นคงด้านอาหารในภูมิภาคอาเซียน	๔
๓. คำแปลอย่างไม่เป็นทางการ แผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (AIFS) และแผนกลยุทธ์ความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (SPA-FS) ปี ค.ศ. ๒๐๐๕ – ๒๐๑๓	๗
๔. องค์ประกอบและกลยุทธ์สำหรับแผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (AIFS)	๑๘
๕. ตารางแผนกลยุทธ์ความมั่นคงด้านอาหารอาเซียน ค.ศ. ๒๐๐๕ – ๒๐๑๓	๒๒
๖. วิฤติการเงินโลกกับความมั่นคงด้านอาหาร	๓๔
๗. ความมั่นคงด้านอาหาร : ภัยคุกคามแห่งศตวรรษที่ ๒๑	๓๕

ผู้รับผิดชอบ

นางวิจิตรา วัชรภรณ์

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นางสาวเขาวนิจ สุนนันทน์

ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริการวิชาการ ๒

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นางสวีณา พลพีชน์

วิทยากร ๘ ว

นายวิริยะ คล้ายแดง

วิทยากร ๘ ว

นางสุภัทร คำมุงคุณ

วิทยากร ๗ ว

นางสาวสุนันท์ เจสละ

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๒

นางสาวอุรัยฐ์ ธรรมเพชร

เจ้าพนักงานธุรการ ๖

นางสาวนภาพร ญาณศิริ

เจ้าหน้าที่ธุรการ ๖

๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

สรุปความเป็นมา ข้อเท็จจริง และสาระสำคัญเกี่ยวกับความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน

ความเป็นมา

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ^๑ ได้รายงานถึงสภาพปัญหาความมั่นคงด้านอาหารไว้ว่า ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๑ เกิดปรากฏการณ์ราคาอาหารทั่วโลกเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความไร้เสถียรภาพทางด้านเศรษฐกิจและทางการเมือง และมีการประท้วงทางสังคมทั้งในประเทศยากจนและประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยราคาอาหารที่เพิ่มสูงขึ้นยังคงเพิ่มขึ้นต่อไป ซึ่งธนาคารโลกคาดว่าราคาพืชอาหารส่วนใหญ่จะเริ่มลดลงในปี ๒๕๕๓ แต่จะลดลงทุกชนิดในปี ๒๕๕๔ อันเนื่องมาจากปัจจัยด้านอุปทาน ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ และการเกิดภัยธรรมชาติ การใช้พื้นที่ไปปลูกพืชพลังงานแทนพืชอาหาร การเก็บเกี่ยวที่ลดลง ระดับสต็อกคงเหลือลดลง ต้นทุนเชื้อเพลิงที่เพิ่มสูงขึ้นและปัจจัยด้านอุปสงค์ ได้แก่ การใช้เชื้อเพลิงชีวภาพเพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของอุปสงค์ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น การสำรองอาหารลดลง อัตราดอกเบี้ยลดลง ส่งผลให้เกิดความขาดแคลนอาหารและความมั่นคงด้านอาหาร ในประเทศกำลังพัฒนาและด้อยพัฒนา ประเด็นความมั่นคงทางอาหาร (Food Security) จึงเป็นประเด็นที่ทั่วโลกให้ความสำคัญรวมถึงกลุ่มประเทศอาเซียน

ทั้งนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร^๒ ได้สรุปถึงความเป็นมาในเรื่องความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียนไว้ว่า ที่ประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสของการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านการเกษตรและป่าไม้ ครั้งที่ ๒๕ สมัยพิเศษ (Special SOM 29th AMAF) เมื่อวันที่ ๔ – ๘ สิงหาคม ๒๕๕๑ ได้ให้การสนับสนุนข้อเสนอของสำนักงานเลขาธิการอาเซียนในเรื่องแผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (ASEAN Integrated Food Security (AIFS) Framework) พร้อมให้จัดทำแผนกลยุทธ์การดำเนินงาน และนำเสนอที่ประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสเพื่อเตรียมการสำหรับการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านการเกษตรและป่าไม้ ครั้งที่ ๓๐ (Preparatory SOM – ๓๐th AMAF) พิจารณานำเสนอต่อที่ประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านการเกษตรและป่าไม้ (AMAF) ครั้งที่ ๓๐ พิจารณาให้ความเห็นชอบ ก่อนที่จะเสนอต่อที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๑๔ ในเดือนธันวาคม ๒๕๕๑

^๑ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ “ยุทธศาสตร์ประเทศไทยเพื่อความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน” (เอกสารการประชุมสัมมนาวิชาการ ประจำปี ๒๕๕๑) ๓๑ ก.ค. – ๒ ส.ค. ๒๕๕๑. หน้า (ข).

^๒ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (หนังสือราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การให้ความเห็นชอบร่างเอกสารที่จะมีการรับรองในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๑๔) ๑๓ พ.ย. ๒๕๕๑.

ข้อเท็จจริง^๓

ที่ประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านการเกษตรและป่าไม้ (AMAF) ครั้งที่ ๓๐ เมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๑ ณ กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม ได้มีมติเห็นชอบเอกสารทางด้านความมั่นคงทางอาหาร จำนวน ๒ ฉบับ คือ

๑) แผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารอาเซียน (ASEAN Integrated Food Security (AIFS) Framework) และแผนกลยุทธ์ความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (Strategic Plan of Action on Food Security in the ASEAN Region : SPA-FS)

๒) ร่างแถลงการณ์เชียงใหม่ว่าด้วยความมั่นคงด้านอาหารในภูมิภาคอาเซียน (Chiang Mai Statement on Food Security in the ASEAN Region)

ทั้งนี้ ให้นำเสนอที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๑๔ ในเดือนธันวาคม ๒๕๕๑ ให้การรับรองร่างเอกสารดังกล่าวต่อไป

สรุปสาระสำคัญ^๔

๑. แผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (ASEAN Integrated Food Security (AIFS) Framework) และแผนกลยุทธ์ความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (Strategic Plan of Action on Food Security in the ASEAN Region : SPA-FS) มีเป้าหมายให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในระยะยาว และยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในภูมิภาคอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีความมั่นใจในเสถียรภาพด้านอาหาร โดยการเพิ่มการผลิตอาหาร ลดการสูญเสียภายหลังการเก็บเกี่ยว ส่งเสริมการเข้าถึงตลาด การค้าสินค้าเกษตรและปัจจัยการผลิต ส่งเสริมการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์ ปัจจัยการผลิตการเกษตร และดำเนินการจัดการเพื่อบรรเทาความขาดแคลนอาหารในกรณีฉุกเฉิน การดำเนินการในช่วงแรกจะครอบคลุมพืชอาหารหลักที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเหลือง น้ำตาล และมันสำปะหลัง ทั้งนี้ได้ระบอบุญประสงค์ประกอบของแผนนโยบาย ๔ ข้อหลัก ได้แก่ ๑) ความมั่นคงอาหารและการบรรเทากรณีฉุกเฉิน/ขาดแคลน ๒) การพัฒนาการค้าอาหารอย่างยั่งยืน ๓) การบูรณาการระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อความมั่นคงด้านอาหาร และ ๔) นวัตกรรมด้านการเกษตร และกำหนดกลยุทธ์สำหรับการดำเนินการตามแผนดังกล่าวจำนวน ๖ ข้อ โดยแต่ละข้อจะประกอบด้วยแผนงาน กิจกรรม กิจกรรมย่อย หน่วยงานรับผิดชอบและตารางดำเนินงานเพื่อแสดงรายละเอียดของโครงการในอนาคต

^๓ เพิ่งอ้าง.

^๔ เพิ่งอ้าง.

๒. ร่างแถลงการณ์เชียงใหม่ว่าด้วยความมั่นคงด้านอาหารในภูมิภาคอาเซียน (Chiang Mai Statement on Food Security in the ASEAN Region) ระบุถึงความสำคัญที่ผู้นำอาเซียนจะร่วมกันเน้นย้ำให้เกิดความร่วมมือเพื่อความมั่นคงด้านอาหารอย่างยั่งยืนในภูมิภาค โดยมุ่งเน้นถึงความต้องการในการส่งเสริมความร่วมมือของอาเซียนเพื่อนำไปสู่ความมั่นคงด้านอาหาร โดยการผลิตอาหารอย่างยั่งยืน วิถีปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การตลาดและการค้าในภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเสริมสร้างความเข้มแข็ง แนวคิดริเริ่ม และกระบวนการของอาเซียนที่มีอยู่ รวมทั้งกลยุทธ์ที่จะพัฒนา/สนับสนุนให้มีคำมั่นที่จะให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในภูมิภาคอาเซียน

สถานะ ณ วันที่ 21 ตุลาคม 2551

เวลา 16.00 น.

(คำแปลอย่างไม่เป็นทางการ)**แถลงการณ์เชียงใหม่ว่าด้วยความมั่นคงด้านอาหารในภูมิภาคอาเซียน**

เรา ประมุขรัฐ/หัวหน้ารัฐบาลของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย สหภาพพม่า สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ได้ประชุมกัน ณ เชียงใหม่ ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 14 เพื่อความมั่นคงด้านอาหารอย่างยั่งยืนในภูมิภาค

ยืนยันถึง มติที่ประชุมสุดยอดอาหารโลก ค.ศ. 1996 ซึ่งได้รับรองปฏิญญากรุงโรมว่าด้วยความมั่นคงด้านอาหารและแผนปฏิบัติการของการประชุมสุดยอดอาหารโลก และวัตถุประสงค์ที่ยืนยันอีกครั้งหนึ่งในการประชุมสุดยอดอาหารโลกในห้าปีต่อมา ที่จะบรรลุความมั่นคงด้านอาหารสำหรับทุกคน โดยพยายามที่จะขจัดความหิวโหยในทุกประเทศ ปฏิญญาที่รับรองโดยที่ประชุมระดับสูงขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติเกี่ยวกับความมั่นคงด้านอาหารของโลก: ความท้าทายของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และพลังงานชีวภาพ จัดขึ้นในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2008 รวมทั้งการให้คำมั่นของเราที่จะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ

ชี้แนะ โดยกฎบัตรอาเซียน ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อประโยชน์ของผู้คนในปัจจุบันและอนุชนรุ่นต่อไป และวางแนวทางไปสู่การยกระดับความเป็นอยู่และสวัสดิการที่ดีขึ้นของประชาชน ตามขั้นตอนการสร้างประชาคมอาเซียน

รำลึกถึง แถลงการณ์บาหลี ฉบับที่ 2 ในการจัดตั้งประชาคมอาเซียน บนพื้นฐานของ 3 เสาหลัก คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ภายในปี ค.ศ. 2020 และมติของผู้นำอาเซียนในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 12 ณ เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์ ที่ให้แรงให้เกิดประชาคมอาเซียนภายในปี ค.ศ. 2015

รับทราบ ด้วยความพอใจในความคืบหน้าของการริเริ่มและความร่วมมือด้านความมั่นคงด้านอาหาร ที่ชี้แนะโดยความตกลงว่าด้วยการสำรองอาหารเพื่อความมั่นคงแห่งภูมิภาคอาเซียน ค.ศ.1979 แผนปฏิบัติการเวียงจันทน์ (ค.ศ.2004-2010) และปฏิญญาว่าด้วยแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนที่เพิ่งได้รับการรับรอง

มุ่งมั่น ในการทำให้อาเซียนมีพลวัต ยืดหยุ่น และเป็นองค์การภูมิภาคที่ผูกพันกันเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของรัฐสมาชิกและประชาชน โดยมีความสมดุลระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาทางสังคม เพื่อลดและไม่ให้เกิดผลกระทบทางลบต่อความมั่นคงด้านอาหาร

มุ่งเน้น ถึงความต้องการในการเสริมสร้างความร่วมมือของอาเซียนเพื่อนำไปสู่ความมั่นคงด้านอาหาร โดยการผลิตอาหารอย่างยั่งยืน การเก็บเกี่ยว การตลาด และการค้าในภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเสริมสร้างความเข้มแข็ง แนวคิดริเริ่ม และกระบวนการของอาเซียนที่มีอยู่ รวมทั้งกลยุทธ์ที่จะพัฒนา/สนับสนุนให้มีคำมั่นและความเป็นเจ้าของของระหว่างรัฐสมาชิก

จึงให้คำมั่นที่จะคำนึงถึงความมั่นคงด้านอาหารว่าเป็นประเด็นถาวรและมีความสำคัญในเชิงนโยบายสูง ทบทวนคำมั่นของพวกเราในการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของการประชุมสุดยอดอาหารโลก การพัฒนาแห่งสหประชาชาติ และให้คำมั่นว่าพวกเราจะดำเนินการดังนี้

1. รับรองแผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียนและแผนกลยุทธ์ความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน พร้อมทั้งรับประกันทรัพยากรที่ต้องการในการปฏิบัติตามแผน
2. มอบหมายให้รัฐมนตรีอาเซียนด้านการเกษตรและป่าไม้ โดยการสนับสนุนจากสำนักเลขาธิการอาเซียน ในการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ด้านความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน และระบุแนวทางที่ผู้นำสามารถสนับสนุนการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแถลงการณ์นี้ โดยรัฐมนตรีอาเซียนด้านการเกษตรและป่าไม้จะร่วมมือกับองค์กรอาเซียนสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง
3. เสริมสร้างความเข้มแข็งของกรรมการสำรองอาหารเพื่อความมั่นคงแห่งภูมิภาคอาเซียน และโครงการริเริ่มอื่นที่มีอยู่ของอาเซียนเกี่ยวกับความมั่นคงด้านอาหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โครงการสำรองข้าวในภูมิภาคอาเซียน และโครงการจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อความมั่นคงทางอาหารในภูมิภาคอาเซียน เพื่อนำไปสู่กลไกถาวรด้านความมั่นคงทางอาหาร โดยความร่วมมือกับประเทศบวกสาม
4. สนับสนุนการพัฒนาการผลิตทางการเกษตรผ่านการเพิ่มการลงทุน การปรับปรุงการวิจัยและพัฒนา การส่งเสริมนวัตกรรมทางการเกษตร และการจัดการความรู้ การสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรเกษตรกร
5. พิจารณาถึงการพัฒนาพลังงานชีวภาพ โดยใช้ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และวิชาการที่ไม่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงด้านอาหารในภูมิภาค
6. แลกเปลี่ยนข้อมูล ประสบการณ์ และการปฏิบัติที่ดีระหว่างรัฐสมาชิกอาเซียน ในการดำเนินโครงการความมั่นคงด้านอาหารระดับประเทศ
7. ส่งเสริมความร่วมมืออย่างใกล้ชิดและสร้างเครือข่ายระหว่างภาครัฐ และเอกชน รวมทั้งภาคประชาสังคม ในประเด็นความท้าทายด้านความมั่นคงด้านอาหาร

8. สนับสนุนการดำเนินการตามข้อตกลงแผนปฏิบัติการบาห์ลี ซึ่งระบุไว้ในการประชุมสมัชชาประเทศภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ครั้งที่ 13 การประชุมประเทศภาคีอนุสัญญาพิธีสารเกียวโต ครั้งที่ 3 เพื่อสนับสนุนความมั่นคงด้านอาหารในภูมิภาค
9. ปฏิบัติงานร่วมกับคู่เจรจาของอาเซียนและสหประชาชาติ เพื่อร่วมมือกันด้านการเกษตรและอาหาร โดยเฉพาะการวิจัยและพัฒนาการเกษตร การถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรและการผลิตอาหาร การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาระบบเตือนภัยล่วงหน้าด้านความมั่นคงด้านอาหาร และวิธีการอื่นที่ระบุไว้ในแผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียนและแผนกลยุทธ์ความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน
10. ร่วมมือกับองค์การชำนาญพิเศษขององค์การสหประชาชาติในการบรรลุถึงแผนปฏิบัติการของการประชุมสุดยอดอาหารโลก และวัตถุประสงค์ที่ยืนยันอีกครั้งหนึ่งในการประชุมสุดยอดอาหารโลกในห้าปีต่อมารวมทั้งปฏิญญาที่รับรอง โดยที่ประชุมระดับสูงขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติเกี่ยวกับความมั่นคงด้านอาหารของโลก: ความท้าทายของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและพลังงานชีวภาพ

รับรองที่เชียงใหม่ ในวันที่ ของเดือนธันวาคม ค.ศ.2008

ปรับปรุงวันที่ 23 ตุลาคม 2551

คำแปลอย่างไม่เป็นทางการ
แผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (AIFS)
 และ
แผนกลยุทธ์ความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (SPA-FS)
 ปี ค.ศ. 2009 - 2013

ความเป็นมา

การเพิ่มขึ้นของราคาอาหารโลกในปี ค.ศ. 2007/2008 ทำให้เกิดความกังวลเรื่องผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศสมาชิกอาเซียน (AMSs) ความร่วมมือกันของอาเซียนจึงมีความมุ่งหวังอย่างมากที่จะนำมาซึ่งการแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับการริเริ่มดำเนินการ/มาตรการต่างๆของอาเซียน

มีปัจจัยมากมายอันเนื่องมาจากสถานการณ์ปัจจุบันด้านการตลาดของอาหารและสินค้าเกษตร ในด้านอุปทาน ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตร เช่น ค่าเชื้อเพลิง และปุ๋ยเคมี ที่สูงขึ้นอย่างมาก การลดลงของผลผลิตต่อไร่และปริมาณผลผลิตเนื่องจากสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง และต้นทุนการเก็บรักษาสินค้าที่เน่าเสียง่ายที่สูงขึ้น เหล่านี้เป็นผลทำให้ราคาอาหารเพิ่มสูงขึ้น ในด้านอุปสงค์ โครงสร้างความต้องการสินค้าอาหารของโลก เปลี่ยนไป การแข่งขันระหว่างความต้องการสินค้าเกษตรและการใช้พื้นที่เพาะปลูกทางการเกษตรเพื่อตลาดเชื้อเพลิงชีวภาพ เชื่อมโยงกับการเก็งกำไรตลาดสินค้าเกษตร เป็นผลให้ราคาสินค้าอาหารแพงขึ้น

ในการสนองตอบ, ประเทศสมาชิกอาเซียนมีความพยายามที่จะลดผลกระทบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เป็นจุดอ่อนแอของประชากร นั่นคือ การควบคุมการส่งออก การควบคุมราคา การอุดหนุนด้านราคา และการอำนวยความสะดวกในการนำเข้า อย่างไรก็ตาม แม้จะใช้ทางเลือกโดยอ้อมมีผู้ได้ประโยชน์และเสียประโยชน์จากการแทรกแซงตลาด ไม่ว่าจะบรรลุเป้าหมายในการปกป้องผู้บริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ หรือการช่วยเหลือผู้ผลิตให้ได้ประโยชน์จากการเพิ่มขึ้นของราคา

ในการนี้ มีความต้องการอย่างเร่งด่วนเพื่อริเริ่มพัฒนากรอบนโยบายรวมถึงกลยุทธ์ในการดำเนินการ มาตรการ กิจกรรม การยกระดับบนพื้นฐานการให้ข้อตกลงร่วมกันอย่างแข็งแกร่ง และสิทธิการครอบครองของหมู่ประเทศสมาชิกทั้งหมดเพื่อที่จะทำให้มั่นใจในความมั่นคงอาหารในภูมิภาคอาเซียนในระยะยาว ในการประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสสมัยพิเศษสำหรับรัฐมนตรีอาเซียนด้านเกษตรและป่าไม้ครั้งที่ 29 (Special SOM-29th AMAF) ระหว่างวันที่ 5-7 สิงหาคม ค.ศ. 2008 ณ จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการหารือเกี่ยวกับร่างแนวคิดเรื่องการบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (AIFS Framework) ที่ประชุมได้เน้นย้ำถึง

ความจำเป็นในการแก้ปัญหาความมั่นคงด้านอาหาร ด้วยความเข้าใจร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิก ข้อมูล และข่าวสารสำหรับการตัดสินใจด้านนโยบายที่ทันเวลาและเชื่อถือได้ การพัฒนาการเกษตรในระยะยาวที่ เน้นความยั่งยืนของการผลิตอาหารและการค้าสินค้าอาหาร

เพื่อให้กรอบแนวคิด AIFS เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมและมีรายละเอียด ที่ประชุม Special SOM-29th AMAF จึงจัดให้มีการประชุมเฉพาะกิจเพื่อจัดทำรายละเอียดของแผนการทำงาน รวมถึงแผนกลยุทธ์ความมั่นคงด้าน อาหารของอาเซียน (SPA-FS) เพื่อเสนอที่ประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านเกษตรและป่าไม้พิจารณาและให้การ รับรอง เพื่อเสนอขอการอนุมัติจากที่ประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนในปี ค.ศ. 2008

แผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน

การแก้ไขปัญหาความมั่นคงด้านอาหารในระยะยาวในภูมิภาคอาเซียน แผนนโยบายบูรณาการความมั่นคง ด้านอาหารของอาเซียน ได้รับการพัฒนาเพื่อการร่วมกันจัดทำขอบเขตและวิธีการที่สามารถปฏิบัติได้จริง สำหรับความร่วมมือของประเทศสมาชิกอาเซียน

แผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน ประกอบด้วยเป้าหมาย วัตถุประสงค์ คำจำกัด ความของคำเฉพาะ แนวทาง การอ้างอิง และหลักการ รวมถึงองค์ประกอบ ซึ่งได้รับการสนับสนุนโดยแผน กลยุทธ์ความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (SPA-FS)

เป้าหมาย

เป้าหมายของแผนกลยุทธ์ความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (SPA-FS) เพื่อให้มีความมั่นใจในเรื่องความ มั่นคงด้านอาหารในระยะยาว และเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในภูมิภาคอาเซียน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ SPA-FS ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้:

- a) เพื่อเพิ่มผลผลิตด้านอาหาร;
- b) เพื่อลดความสูญเสียจากการปฏิบัติการหลังการเก็บเกี่ยว;
- c) เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงตลาดและการค้าสินค้าเกษตรและปัจจัยการผลิต;
- d) เพื่อให้มีความมั่นใจในเสถียรภาพด้านอาหาร;
- e) เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์ปัจจัยการผลิตการเกษตร;
- f) เพื่อการดำเนินการในการจัดการเพื่อบรรเทาความขาดแคลนอาหารในกรณีฉุกเฉิน

คำจำกัดความ

ความมั่นคงด้านอาหาร เกิดขึ้น เมื่อประชาชนทั้งหลายสามารถเข้าถึงอาหารอย่างปลอดภัย และเพียงพอกับความต้องการทั้งทางกายภาพและทางเศรษฐกิจ และมีคุณค่าทางโภชนาการต่อความต้องการบริโภค และความพึงพอใจของเขาเพื่อสามารถมีชีวิตอยู่อย่างคล่องแคล่วและมีสุขภาพที่ดีอยู่ตลอดเวลา (ที่ประชุมสุดยอดอาหาร โลก ปี ค.ศ. 1996)

คำจำกัดความที่เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง แสดงให้เห็นถึงมิติต่างๆ ในเรื่องความมั่นคงด้านอาหารดังนี้:

การมีอาหาร หมายถึง การมีอาหารในปริมาณที่เพียงพอในคุณภาพที่เหมาะสม เพื่อสามารถใช้ในการผลิตในประเทศ และ/หรือการนำเข้า (รวมถึงความช่วยเหลือด้านอาหาร)

การเข้าถึงอาหาร หมายถึง การเข้าถึงทรัพยากรที่เหมาะสม (สิทธิ) เพื่อการหาอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการที่เหมาะสม สิทธิ มีความหมายว่า กลุ่มของอาหารซึ่งบุคคลใดสามารถครอบครองโดยกฎหมายทางการเมือง การจัดการทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน ที่อาศัยอยู่ (รวมถึงสิทธิที่มีแต่ดั้งเดิม เช่น สิทธิในทรัพยากร)

การใช้ประโยชน์ หมายถึง การใช้ประโยชน์จากอาหารในการบริโภคที่เพียงพอ น้ำดื่มที่สะอาด ความเอาใจใส่ในสุขอนามัยและสุขภาพ เพื่อให้อยู่ในสถานภาพที่ได้รับคุณค่าทางโภชนาการที่ดี ซึ่งบรรลุนิยามความต้องการทางกายภาพ โดยแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการผลิตที่ไม่ใช่อาหารในความมั่นคงด้านอาหาร

เสถียรภาพด้านอาหาร หมายถึง เพื่อให้เกิดความมั่นคงด้านอาหาร ประชาชนหรือครัวเรือน หรือบุคคลต้องเข้าถึงอาหารอย่างเพียงพอตลอดเวลา เขาไม่ควรมีความเสี่ยงในการเข้าถึงอาหารเมื่อเกิดความขาดแคลนขึ้นมาอย่างกะทันหัน (เช่น วิกฤตทางเศรษฐกิจและภูมิอากาศ) หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นวัฏจักร (เช่น ความไม่มั่นคงทางอาหารตามฤดูกาล) แนวคิดของเสถียรภาพด้านอาหารเกี่ยวข้องกับมิติความมั่นคงอาหารทั้งในเรื่องของการมีและการเข้าถึงอาหาร

กรณีฉุกเฉิน หมายถึง สถานภาพหรือสภาพที่ยากลำบากที่สุด และภัยพิบัติที่คาดไม่ถึงทางธรรมชาติหรือที่เกิดจากมนุษย์ ซึ่งไม่สามารถจัดการสภาพเหล่านี้ โดยผ่านการสำรองของประเทศได้ และไม่สามารถที่จะจัดหาสิ่งที่ต้องการ โดยผ่านการค้าปกติได้

แนวทาง การอ้างอิงและหลักการ

เพื่อสนับสนุนการกำหนดหลักเกณฑ์และการดำเนินงานของกรอบ AIFS และ SPA-FS แนวทาง การอ้างอิง และหลักการต่อไปนี้จะต้องถูกนำมาพิจารณา:

- บทสรุปของการประชุมสุดยอดอาหารโลก ในปี ค.ศ. 1996 ซึ่งได้รับรองปฏิญญากรุงโรม เรื่องความมั่นคงอาหารของโลก และแผนงานดำเนินการอาหารโลก และวัตถุประสงค์ที่ได้รับการยืนยันจากที่ประชุมสุดยอดอาหารโลก ว่าภายใน 5 ปีต่อมา ความมั่นคงด้านอาหารจะต้องบรรลุผลสำเร็จ โดยวิธีการที่ดำเนินการอยู่ในการกำจัดความหิวโหยในทุกประเทศ ปฏิญญาที่รับรองในการประชุมเจ้าหน้าที่ระดับสูงด้านความมั่นคงอาหารโลก เรื่องความท้าทายของการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ และพลังงานชีวภาพในช่วงเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2008 ตลอดจนข้อตกลงร่วมกันในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาห้าสหัสวรรษ (MDGs) ;
- กฎบัตรอาเซียนที่มีเป้าหมายในการพัฒนาอย่างยั่งยืนสำหรับประโยชน์ของชั่วอายุคนในปัจจุบันและอนาคต และมีการเป็นอยู่ที่ดี การดำรงชีพและสวัสดิการของประชาชนซึ่งเป็นศูนย์กลางของกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียน;
- ข้อตกลงบาห์ลี II ที่ให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียน บนพื้นฐานของสามเสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ภายในปี ค.ศ. 2020 และการตัดสินใจของผู้นำอาเซียนในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 12 ที่เมืองเซบู ฟิลิปปินส์ ในการเร่งรัดให้ประชาคมอาเซียนเกิดขึ้นจริงภายในปี ค.ศ. 2015;
- ความร่วมมือด้านความมั่นคงอาหารที่ชี้นำไว้ในความตกลงว่าด้วยการสำรองเพื่อความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน ปี ค.ศ. 1979 แผนปฏิบัติการเวียงจันทน์ (ค.ศ. 2004-2010) แผนงานดำเนินการประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และแผนงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนที่ใกล้จะได้รับการรับรอง
- เพื่อให้อาเซียนมีพลวัต ชีดหยุ่น และรวมกลุ่มกันเป็นองค์กรระดับภูมิภาคสำหรับการเป็นอยู่ที่ดีของประเทศสมาชิกและประชาชน จะต้องมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคม ในการลดและไม่สร้างผลกระทบทางลบต่อความมั่นคงอาหาร และ
- ความต้องการที่จะเสริมสร้างความร่วมมืออาเซียนซึ่งให้ความสำคัญในการมีความมั่นคงอาหาร โดยต้องมีการผลิตอาหารที่ยั่งยืน วิธีการหลังการเก็บเกี่ยว การตลาด และการค้าในภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มประสิทธิภาพให้การดำเนินงานและมาตรการของอาเซียนที่มีอยู่แล้ว ตลอดจนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ดำเนินงานในการพัฒนา/เสริมสร้าง บนพื้นฐานของการตกลงร่วมกันอย่างแข็งขันและการมีความรู้สึกเป็นเจ้าของระหว่างประเทศสมาชิก

กรอบกลุ่มอิง

ในช่วงการเริ่มต้นจัดลำดับความสำคัญสินค้าเพื่อความมั่นคงอาหารของภูมิภาคอาเซียน ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ ถั่วเหลือง น้ำตาล และมันสำปะหลัง สำหรับสินค้าที่สำคัญอื่น โดยเฉพาะพืชทางเลือกสำหรับเป็น พืชอาหารหลัก อาจมีการกำหนดระหว่างการค้าเน้นการตามกรอบแนวคิด AIFS และ SPA-FS

องค์ประกอบ

กรอบแนวคิด AIFS ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะ แต่เชื่อมโยงกัน โดยธรรมชาติที่จะ อำนวยความสะดวกในการร่วมมือในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงอาหารในภูมิภาคอาเซียน โดยมีกลยุทธ์ที่ สอดคล้องกัน 6 ข้อเป็นตัวประกอบ ต่อไปนี้:

องค์ประกอบ 1: ความมั่นคงอาหาร และการบรรเทากรณีฉุกเฉิน/ขาดแคลน

กลยุทธ์ที่ 1 : เพิ่มความเข้มแข็งในการจัดการด้านความมั่นคงอาหาร

องค์ประกอบ 2 : การพัฒนาการค้าอาหารอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 2 : ส่งเสริมเพื่อนำไปสู่การตลาดและการค้าสินค้าอาหาร

องค์ประกอบ 3 : การบูรณาการระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อความมั่นคงด้านอาหาร

กลยุทธ์ที่ 3 : สร้างความเข้มแข็งในการบูรณาการระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อความมั่นคงด้านอาหาร เพื่อการพยากรณ์ที่มีประสิทธิภาพ การวางแผนและติดตามด้านอุปทาน และการนำไปใช้ ประโยชน์สำหรับสินค้าอาหารพื้นฐาน

องค์ประกอบ 4 : นวัตกรรมด้านการเกษตร

กลยุทธ์ที่ 4 : ส่งเสริมการผลิตอาหารอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 5 : กระตุ้นให้มีการลงทุนด้านอาหารและอุตสาหกรรมเกษตรเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหาร

กลยุทธ์ที่ 6 : จำแนกและแก้ไขปัญหาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงอาหาร

ข้อมูลรายละเอียดขององค์ประกอบของแผนนโยบาย AIFS Framework และแผนภูมิแนวคิด โดยรวมของแผนนโยบายบูรณาการด้านความมั่นคงอาหารอาเซียน และกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้อง ปรากฏใน ภาคผนวก 1

แผนกลยุทธ์ความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (SPA-FS)

แผนกลยุทธ์ความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (SPA-FS) ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ สำหรับการจัดทำแผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหาร โดยแต่ละกลยุทธ์จะประกอบด้วยแผนงาน กิจกรรม หน่วยงานรับผิดชอบ และตารางดำเนินงาน การกำหนดกิจกรรมย่อยเพื่อแสดงรายละเอียดของโครงการในอนาคต รายละเอียดข้อมูลแผนกลยุทธ์ความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (SPA-FS) ได้สรุปไว้ในตาราง ดังปรากฏใน ภาคผนวก 2

กลยุทธ์ /แผนงาน /กิจกรรม

กลยุทธ์ที่ 1 : สร้างความเข้มแข็งในการจัดการด้านความมั่นคงอาหาร

แผนงานที่ 1.1 : แผนงาน/กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งด้านความมั่นคงอาหารของชาติ

กิจกรรมที่ 1.1.1 : ส่งเสริมให้เกิดความหลากหลายของแหล่งที่มาของอาหารและการเพิ่มระดับการริเริ่มความมั่นคงด้านอาหารของชุมชน

กิจกรรมที่ 1.1.2 : สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถของแผนงานสร้างความเข้มแข็งด้านความมั่นคงอาหารของชาติ รวมทั้งการบริหารจัดการคลังอาหารของชาติ การวางแผนศักยภาพการใช้ที่ดินทางการเกษตร และการสนับสนุนทางวิชาการสำหรับการจัดเตรียมตารางสมดุลอาหารของชาติ

กิจกรรมที่ 1.1.3 : ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนผ่านเครือข่ายและการหารือระดับภูมิภาคในการกำหนดและดำเนินการแผนงาน /กิจกรรมความมั่นคงด้านอาหารของชาติ

กิจกรรมที่ 1.1.4 : ส่งเสริมแผนงานความช่วยเหลือด้านอาหารสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีความไม่มั่นคงด้านอาหาร

แผนงานที่ 1.2 : การพัฒนากลไกและการริเริ่มในการสำรองความมั่นคงด้านอาหารของภูมิภาค

กิจกรรมที่ 1.2.1 : สร้างความเข้มแข็งให้แก่คณะกรรมการว่าด้วยการสำรองเพื่อความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (AFSRB) และฝ่ายเลขานุการให้เป็นระบบ ในการจัดการและเผยแพร่สถิติ

และข้อมูลเรื่องอาหารและความมั่นคงด้านอาหารให้อยู่บนพื้นฐานของการวางแผนการผลิตอาหารและการค้าภายในภูมิภาคอย่างมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมที่ 1.2.2: สนับสนุนการจัดตั้งกลไกระยะยาวสำหรับ ASEAN+3 ในการสำรองข้าวกรณีฉุกเฉิน

กิจกรรมที่ 1.2.3: ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งกองทุนความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน

กลยุทธ์ที่ 2: การส่งเสริมเพื่อนำไปสู่การตลาดและการค้าสินค้าอาหาร

แผนงานที่ 2.1: ส่งเสริมการริเริ่มที่สนับสนุนการค้าอาหารอย่างยั่งยืน

กิจกรรมที่ 2.1.1: การร่วมมืออย่างเต็มที่และดำเนินการตามความตกลงการค้าสินค้าอาเซียน (ATIGA) ที่บัญญัติว่าด้วยการค้าผลิตภัณฑ์อาหาร

กิจกรรมที่ 2.1.2: ทบทวนและวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารด้านการค้าระหว่างประเทศและระดับภูมิภาค รวมถึงข้อมูลราคา ปริมาณการค้า การกระจายสินค้าและโลจิสติกส์

กลยุทธ์ที่ 3: สร้างความเข้มแข็งในการบูรณาการระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อความมั่นคงด้านอาหาร เพื่อการพยากรณ์ที่มีประสิทธิภาพ การวางแผนและติดตามด้านอุปทาน และการนำไปใช้ประโยชน์สำหรับสินค้าอาหารพื้นฐาน

แผนงานที่ 3.1: สร้างความเข้มแข็งให้แก่โครงการระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อความมั่นคงด้านอาหารแห่งภาคพื้นอาเซียน (AFSIS) เพื่อใช้เป็นกลไกในระยะยาว

กิจกรรมที่ 3.1.1: จัดทำการประเมินความมั่นคงอาหาร และจำแนกสาเหตุที่สำคัญของความไม่มั่นคงด้านอาหาร

กิจกรรมที่ 3.1.2: รวบรวมและปรับข้อมูลให้ทันสมัยเป็นระยะ ๆ และแบ่งข้อมูลด้านอุปทาน และอุปสงค์/ การนำไปใช้ประโยชน์ของสินค้าอาหารหลัก ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด ถั่วเหลือง มันสำปะหลัง และน้ำตาล และคงไว้ซึ่งข้อมูลพื้นฐานที่สัมพันธ์กับความมั่นคงอาหารสำหรับแต่ละประเทศสมาชิกในภูมิภาคในฐานะข้อมูลระดับภูมิภาค

กิจกรรมที่ 3.1.3: พัฒนาระบบการเตือนภัยล่วงหน้า การติดตาม และการตรวจสอบข้อมูลให้เป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนาแผนงานและการตัดสินใจระดับนโยบายในการแก้ปัญหาความมั่นคงอาหาร รวมถึงราคาอาหารที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

กลยุทธ์ที่ 4: การส่งเสริมการผลิตอาหารที่ยั่งยืน

แผนงานที่ 4.1: ปรับปรุงระบบการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร เพื่อให้เกิดระบบการผลิตที่มั่นคง ลดการสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยว และลดต้นทุนการเคลื่อนย้าย

กิจกรรมที่ 4.1.1 : ส่งเสริมการพัฒนาระบบห่วงโซ่อุปทานในประเทศสมาชิก โดยจัดทำเป็นแบบจำลอง
สถิติและแบ่งปันความรู้

กิจกรรมที่ 4.1.2 : จัดทำการศึกษาความเป็นไปได้ของการพัฒนาที่ดินที่มีศักยภาพและระบบชลประทาน
ของประเทศสมาชิกสำหรับการผลิตอาหาร

กิจกรรมที่ 4.1.3: กระตุ้นให้มีการริเริ่ม/ระบบการสนับสนุนการเข้าถึงปัจจัยการผลิต โดยเฉพาะเมล็ด
พันธุ์ การปรับปรุงพันธุ์สัตว์ เคมีเกษตร และระบบชลประทานสำหรับการผลิต
อาหารในพื้นที่ที่มีศักยภาพในภูมิภาค

แผนงานที่ 4.2 : การใช้ประโยชน์ของทรัพยากรที่มีศักยภาพสำหรับการพัฒนาการเกษตรอย่างมี
ประสิทธิภาพ

กิจกรรมที่ 4.2.1: ส่งเสริมการใช้ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติอื่นสำหรับการผลิตอาหารให้เกิดประโยชน์
สูงสุด

กิจกรรมที่ 4.2.2: ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐบาลและเอกชนในการส่งเสริมการผลิต
อาหารที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน การบริโภคอาหาร การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว
และการลดการสูญเสีย การตลาดและการค้า

กิจกรรมที่ 4.2.3: ส่งเสริมการยอมรับและการดำเนินการตามหลักปฏิบัติการเกษตรที่ดี (GAP) ใน
ภูมิภาคอาเซียน

แผนงานที่ 4.3: ส่งเสริมนวัตกรรมการเกษตร รวมถึงงานวิจัยและพัฒนาเพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพการ
ผลิตและผลผลิตการเกษตร

กิจกรรมที่ 4.3.1: สนับสนุนการริเริ่มในการลดความสูญเสียจากการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวของ
ผลผลิตอาหารหลักให้เหลือน้อยที่สุด

กิจกรรมที่ 4.3.2: ส่งเสริมงานวิจัยเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการเกษตรและการผลิต

กิจกรรมที่ 4.3.3 : ส่งเสริมวิธีการทางเลือกและการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารอย่าง
ยั่งยืน

กิจกรรมที่ 4.3.4 : ความร่วมมือในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงานเรื่องข้าวของ IRRI

แผนงานที่ 4.4: ส่งเสริมให้มีความร่วมมืออย่างใกล้ชิดในการเร่งรัดการถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ๆ

กิจกรรมที่ 4.4.1: ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้

กิจกรรมที่ 4.4.2: ส่งเสริมความร่วมมือด้านการวิจัยและการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการผลิตการเกษตร

กิจกรรมที่ 4.4.3: สร้างความเข้มแข็งเครือข่ายการวิจัยและพัฒนาการเกษตรระดับภูมิภาค

กิจกรรมที่ 4.4.4: สนับสนุนการริเริ่มเพื่อส่งเสริมให้สามารถเข้าถึงที่ดินและแหล่งน้ำ ปังจัยการผลิตด้านการเกษตรและเงินทุนได้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมู่เกษตรกรรายย่อย เพื่อสนับสนุนการผลิตอาหาร

กิจกรรมที่ 4.4.5: สร้างความเข้มแข็งการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรและองค์กรเกษตรกรเพื่อเพิ่มความยืดหยุ่น

กลยุทธ์ที่ 5: สนับสนุนให้มีการลงทุนที่เพิ่มขึ้นในด้านอาหารและอุตสาหกรรมเกษตรเพื่อเพิ่มความมั่นคงอาหาร

แผนงานที่ 5.1: ส่งเสริมการพัฒนาอาหารและอุตสาหกรรมเกษตร

กิจกรรมที่ 5.1.1: สนับสนุนการลงทุนภาครัฐในเรื่องอาหารและอุตสาหกรรมเกษตร

กิจกรรมที่ 5.1.2: สร้างความเข้มแข็งในการเพิ่มขีดความสามารถสำหรับการนำมาตรฐานระหว่างประเทศในเรื่องความปลอดภัยอาหารและการประกันคุณภาพรวมถึงระบบการออกใบรับรองมาใช้

กลยุทธ์ที่ 6: การจำแนกและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงด้านอาหาร

แผนงานที่ 6.1: การแก้ปัญหาการพัฒนาเชื้อเพลิงชีวภาพโดยคำนึงถึงความมั่นคงด้านอาหาร

กิจกรรมที่ 6.1.1: การทบทวนสถานภาพและแนวโน้มการพัฒนาเชื้อเพลิงชีวภาพในภูมิภาคและผลกระทบที่เป็นไปได้ของความมั่นคงด้านอาหาร

กิจกรรมที่ 6.1.2: การพัฒนาความร่วมมือกับคณะทำงานรายสาขาอื่น ซึ่งรับผิดชอบการพัฒนาเชื้อเพลิงชีวภาพ

แผนงานที่ 6.2: การแก้ปัญหาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศต่อความมั่นคงด้านอาหาร

กิจกรรมที่ 6.2.1: การศึกษาเพื่อจำแนกผลกระทบที่เป็นไปได้ของการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศต่อความมั่นคงด้านอาหาร

กิจกรรมที่ 6.2.2: การจำแนกมาตรการเพื่อบรรเทาหรือปรับใช้กับผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศต่อความมั่นคงด้านอาหาร

กิจกรรมที่ 6.2.3: การพัฒนาความร่วมมือกับคณะทำงานรายสาขาอื่น ที่สามารถแก้ไขปัญหาการลดหรือปรับผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

การดำเนินงาน

แผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (AIFS Framework) ได้รับการสนับสนุนโดยแผนกลยุทธ์ความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (SPA-FS) ซึ่งครอบคลุมระยะเวลาดำเนินการ 5 ปี ค.ศ. 2009-2013 ควรมีการดำเนินการหารือกับคณะทำงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในระดับภูมิภาคและระดับชาติ เพื่อให้ได้มาซึ่งปัจจัยการผลิตที่จะมั่นใจในความสอดคล้องกันของกลยุทธ์ แผนงาน และกิจกรรม รวมถึงการส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของแผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (AIFS Framework) และแผนกลยุทธ์ความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (SPA-FS)

คณะทำงานรายสาขาที่เกี่ยวข้องของอาเซียน จะประสานการดำเนินงานตามแผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (AIFS Framework) และแผนกลยุทธ์ความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (SPA-FS) ขณะที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรัฐบาลจะรับผิดชอบในเรื่องการกำกับการดำเนินงานและการจัดเตรียมแผนปฏิบัติงานที่มีรายละเอียดมากขึ้นในระดับชาติ ความเป็นหุ้นส่วนและการจัดการความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ หน่วยงานผู้บริจาค ภาคเอกชน สมาคมอุตสาหกรรม ชุมชนในระดับภูมิภาคและระดับชาติ ควรได้รับการแสวงหาเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมั่นใจในการมีส่วนร่วมในความก้าวหน้าของการดำเนินงาน

สำหรับความสำเร็จของการปฏิบัติตามกรอบนโยบาย AIFS และ SPA-FS จำเป็นต้องมีการจัดตั้งสถาบันหรือกลไกดำเนินงาน ทรัพยากร ชีตความสามารถ และการเมืองในขั้นตอนการปฏิบัติงานด้วย

กลไกการดำเนินงาน

รัฐมนตรีอาเซียนด้านการเกษตรและป่าไม้ (AMAF) ร่วมกับคณะทำงานรายสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องของอาเซียน ควรได้รับทราบรายงานภาพรวมของการดำเนินงานตามแผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (AIFS Framework) และแผนกลยุทธ์ความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (SPA-FS) และติดตามข้อผูกพันภายใต้ขอบเขตที่เกี่ยวข้อง คณะทำงานรายสาขาที่เกี่ยวข้องภายใต้ AMAF ได้รับมอบหมายให้จัดทำรายละเอียดและเตรียมการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (SPA-FS) ตามศักยภาพของแต่ละคณะทำงาน ดังรายละเอียดในตารางแผนกลยุทธ์ความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (SPA-FS)

เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนนโยบาย AIFS Framework และ SPA-FS มีประสิทธิภาพ ควรให้การสนับสนุนความเป็นหุ้นส่วนและการจัดการความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศและหน่วยงานผู้บริจาค เช่น FAO, World Bank, IRRI, IFAD, ADB

ความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามแผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (AIFS Framework) และแผนกลยุทธ์ความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (SPA-FS) โดยประเทศสมาชิกอาเซียน จำเป็นต้องมีการติดตาม การทบทวน และการรายงานให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบเป็นรายปี สำนักเลขาธิการอาเซียน ควรทบทวนและติดตามความร่วมมือในการดำเนินงาน

แหล่งเงินทุน

ในเรื่องแหล่งเงินทุน การจัดการเบื้องต้นในการสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (AIFS Framework) และแผนกลยุทธ์ความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (SPA-FS) เป็นการร่วมลงทุนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน เงินทุนสนับสนุนเพิ่มเติมสำหรับการดำเนินงานกิจกรรมและกิจกรรมย่อยควรมาจากผู้บริจาค องค์กรระหว่างประเทศ และหน่วยงานผู้บริจาค

การสนับสนุนการวิจัยและการเพิ่มขีดความสามารถควรได้รับการระดมเงินทุนจากสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น เช่น กองทุนพัฒนาอาเซียน (ASEAN Development Fund) มูลนิธิอาเซียน (the ASEAN Foundation) เป็นต้น

การติดต่อสื่อสาร

ความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนนโยบาย AIFS Framework และ SPA-FS ต้องได้รับความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ควรมีแผนการติดต่อสื่อสารที่ดีเพื่อเป็นการสร้างความตระหนักของภาครัฐในการดำเนินการตามแผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน และแผนกลยุทธ์ความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะได้รับทราบความก้าวหน้าการดำเนินงานเพื่อหลีกเลี่ยงความสับสนและความไม่เข้าใจในสถานภาพของความมั่นคงด้านอาหารของภูมิภาค

การทบทวน

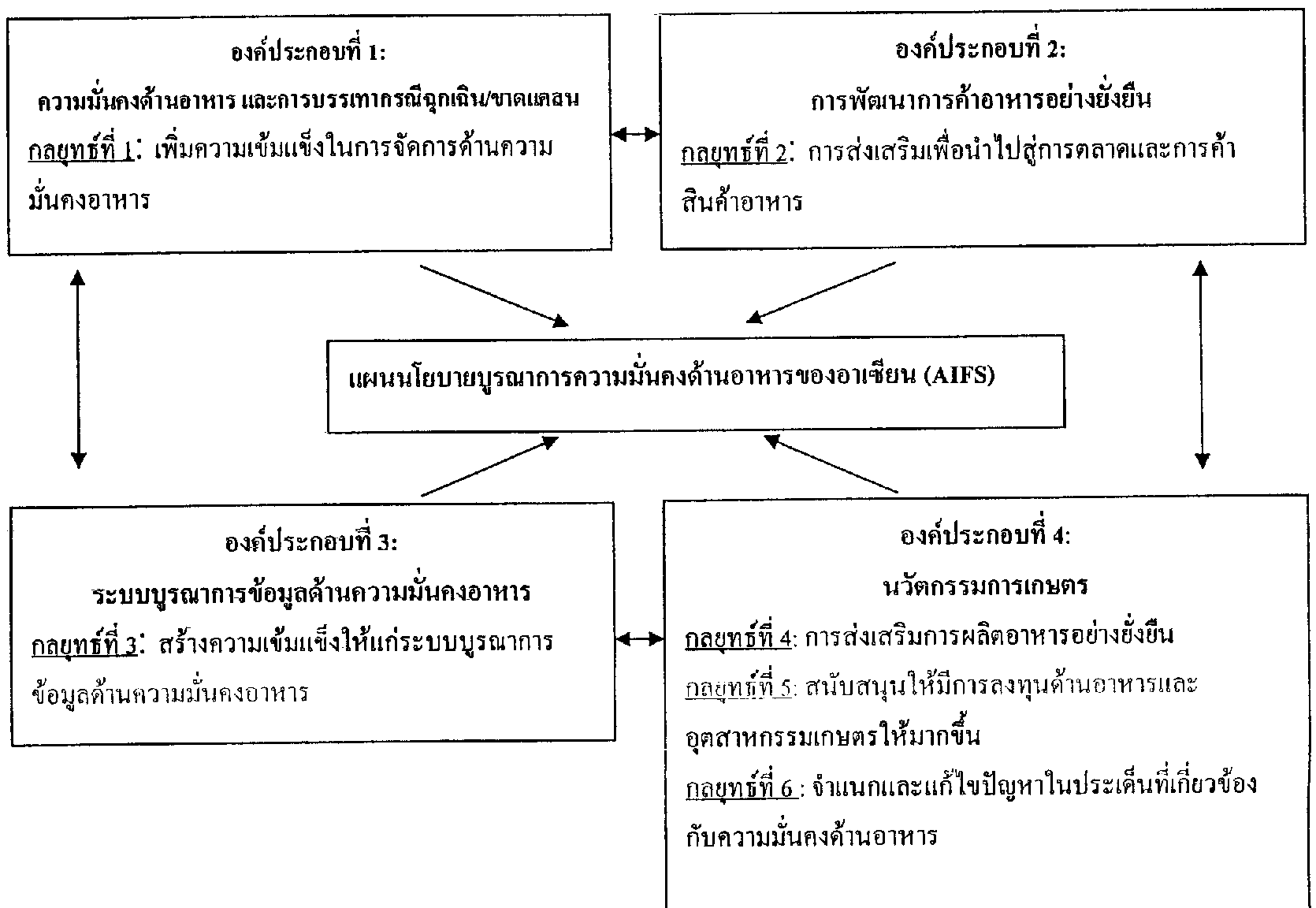
แผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียนและแผนกลยุทธ์ความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียนควรได้รับการทบทวนเป็นระยะๆ โดยคำนึงถึงพลวัตในภูมิภาคและการพัฒนาของโลก และควรได้รับการประเมินในปีสุดท้ายของระยะเวลา 5 ปี คือ ค.ศ. 2013

ภาคผนวก 1

**องค์ประกอบและกลยุทธ์สำหรับ
แผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (AIFS)**

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายความมั่นใจเรื่องความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียนในระยะยาว แผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (AIFS) ได้จัดเตรียมขอบเขตและวิธีการร่วมในทางปฏิบัติสำหรับความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน แผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียนนี้ประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ข้อ ที่มีลักษณะเฉพาะแต่เชื่อมโยงกันโดยธรรมชาติ องค์ประกอบหลัก 4 ข้อ ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1: ความมั่นคงด้านอาหารและการบรรเทากรณีฉุกเฉิน/ขาดแคลน; องค์ประกอบที่ 2: การพัฒนาการค้าอาหารอย่างยั่งยืน; องค์ประกอบที่ 3: ระบบบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคงอาหาร; และองค์ประกอบที่ 4: นวัตกรรมด้านการเกษตร ซึ่งองค์ประกอบในแผนนโยบาย AIFS จะประกอบด้วยกลยุทธ์ที่สอดคล้องกัน 6 ข้อ ตามที่ปรากฏในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1: องค์ประกอบและกลยุทธ์สำหรับแผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (AIFS)

องค์ประกอบที่ 1: ความมั่นคงด้านอาหารและการบรรเทากรณีฉุกเฉิน/ขาดแคลน – องค์ประกอบนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะจัดตั้งกลไกระยะยาวสำหรับการสำรองข้าวกรณีฉุกเฉินของอาเซียนบวกสาม องค์ประกอบนี้มุ่งไปที่การเพิ่มความเข้มแข็งของโครงการ/การริเริ่มเรื่องความมั่นคงด้านอาหารของชาติ และการพัฒนากลไกที่มีประสิทธิภาพและทันเวลาของภูมิภาคสำหรับอุปทานของข้าวเพื่อการช่วยเหลือด้านอาหารในกรณีฉุกเฉิน (การให้ความช่วยเหลือด้านอาหาร หรือการให้เปล่า) และ/หรือ ภายใต้ภาวะการตลาดที่ผิดปกติ (การให้เปล่า หรือ ความตกลงให้ยืม) ซึ่งองค์ประกอบหลักนี้จะพิจารณาให้เป็นหลักเบื้องต้นของกรอบนโยบาย AIFS

องค์ประกอบที่ 2: การพัฒนาการค้าอาหารอย่างยั่งยืน - องค์ประกอบนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนากลไกป้องกันในการสนับสนุนการค้าอาหารที่ยุติธรรมและมีความสมดุล ภายใต้ขอบเขตของระดับราคาอาหารที่สามารถยอมรับได้ องค์ประกอบนี้จะช่วยให้เกิดความมั่นใจว่าการพิจารณาที่เหมาะสมจะถูกกำหนดว่ามีความสมดุลกันระหว่างความสามารถเข้าถึงอาหารภายในประเทศ และการค้าอาหารภายในและภายนอกภูมิภาค หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ตกลงกันเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ (กล่าวคือ การเก็บกำไรสินค้าอาหาร เช่น ข้าว น้ำมันพืช น้ำตาล และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์) ประสพการณ์ที่ได้จากการดำเนินโครงการ EAERR โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินการภายใต้ TIER 1 และ TIER 2 จะถูกนำมาพิจารณาเป็นพื้นฐานในการพัฒนากลไกป้องกันนี้

องค์ประกอบที่ 3: ระบบบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคงอาหาร – องค์ประกอบนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะเร่งรัดให้กิจกรรมต่างๆภายใต้โครงการระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อความมั่นคงด้านอาหารแห่งภาคพื้นอาเซียน (AFSIS) ภายใต้รัฐมนตรีเกษตรและป่าไม้อาเซียนบวกสามที่มีอยู่ในปัจจุบันให้ดำเนินการเร็วขึ้น โดยการจัดตั้งเครือข่ายข้อมูลด้านความมั่นคงอาหารระหว่างประเทศบวกสามในการให้ข้อมูลที่ถูกต้องและทันเวลาเพื่อการจัดทำรายงานการคาดคะเนและการตรวจสอบสำหรับการวางแผนด้านความมั่นคงอาหาร การดำเนินการและการติดตาม นอกจากนี้ ยังรวมถึงส่วนประกอบอื่นๆ เช่น ระบบข้อมูลการเตือนภัยล่วงหน้า ความร่วมมือด้านวิชาการและการจัดเตรียมรายงานคาดคะเนสินค้า ซึ่งการเตรียมการและการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ทันเวลาและเชื่อถือได้โดยประเทศสมาชิก จะถูกพิจารณาให้เป็นส่วนที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพขององค์ประกอบนี้ สิ่งเหล่านี้จะทำให้ระบบบูรณาการข้อมูลสารสนเทศเพื่อความมั่นคงด้านอาหารสามารถเป็นพื้นฐานสำหรับระบบการติดตามและตรวจสอบทั่วไปเพื่อสร้างการพัฒนาแผนงานและการตัดใจระดับนโยบายในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงด้านอาหารและการเพิ่มขึ้นของราคาอาหารได้อย่างเหมาะสม

องค์ประกอบที่ 4: นวัตกรรมด้านการเกษตร - องค์ประกอบนี้เป็นแผนระยะยาวที่มีเป้าหมายที่จะให้มีการกำหนดและการดำเนินการตามแผนงานวิจัยและพัฒนาที่ครอบคลุมระดับภูมิภาค ในลักษณะการเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐและเอกชน ในการส่งเสริมการผลิตอาหาร การบริโภคอาหาร การปฏิบัติหลังการเก็บ

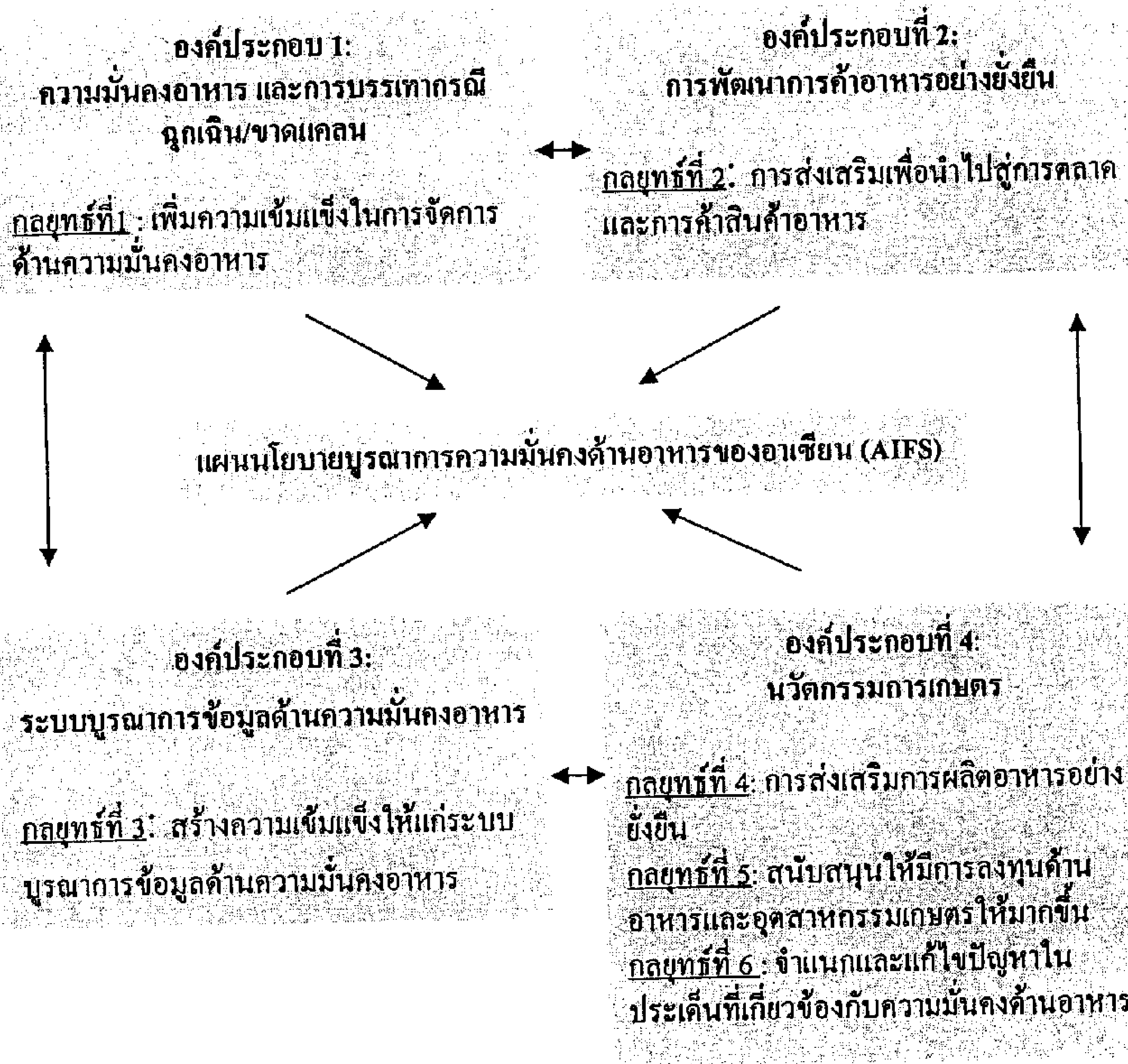
เกี่ยวและการลดการสูญเสีย การตลาดและการค้า งานวิจัยและพัฒนาที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยการ
จัดลำดับความสำคัญ รวมถึงการสร้างความเข้มแข็งและขยายกิจกรรมสหกรณ์การเกษตรและองค์กร
เกษตรกร การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม การ
ทำเกษตรแบบมีพันธะสัญญาภายในภูมิภาค เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมที่สนับสนุนอื่นๆ เช่น การสร้าง
แนวทางการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของอาเซียน (GAP) เล็งกลุ่มเป้าหมายไปที่การปฏิบัติในการส่งเสริม
การเกษตรที่ยั่งยืน ภายใต้เงื่อนไขที่ต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อม ซึ่งในส่วนนี้ GAP จะถูกนำไปใช้เป็น
เครื่องมือการตลาดในการเพิ่มมูลค่าอาหารและสินค้าเกษตร ที่จะส่งผลให้สามารถสนับสนุนให้เกิดการผลิต
และการค้าอาหารอย่างยั่งยืนได้ ภาคราชการจะมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนต้นแบบที่ประสบ
ความสำเร็จ สนับสนุนด้านการวิจัยและพัฒนา การถ่ายโอนเทคโนโลยีและการพัฒนาขีดความสามารถ และ
พัฒนาแผนการรับรองและระบบการยอมรับ GAP

แผนภูมิกรอบแนวคิดสำหรับแผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (AIFS)

เป้าหมาย

เพื่อความมั่นใจในความมั่นคงด้านอาหารในระยะยาวและเพื่อปรับปรุงความเป็นอยู่ของเกษตรกรในภูมิภาคอาเซียน

การดำเนินงานตามแผนนโยบายบูรณาการด้านความมั่นคงอาหารของอาเซียน (AIFS Framework)

การตัดสินใจและการเปลี่ยนผ่านที่สำคัญ

จัดตั้งกลไกดำเนินงานระยะยาวสำหรับการสำรวจข้าวกรณีฉุกเฉินของอาเซียนบวกสาม

ตารางแผนกลยุทธ์ความมั่นคงด้านอาหารอาเซียน
ค.ศ. 2009 – 2013

กลยุทธ์ที่ 1 : สร้างความเข้มแข็งในการจัดการด้านความมั่นคงอาหาร

แผนงาน	กิจกรรม	กิจกรรมย่อย	ผู้รับผิดชอบ	ตารางงาน (ค.ศ.)
1.1 แผนงาน/กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งด้านความมั่นคงอาหารของชาติ	1.1.1 ส่งเสริมให้เกิดความหลากหลายของแหล่งที่มาของอาหารและการเพิ่มระดับการริเริ่มความมั่นคงด้านอาหารของชุมชน	1.1.1.1 พัฒนาพันธุ์สำหรับพืชประเภทแป้ง เช่น มันเทศ เผือก มันสำปะหลัง เป็นต้น 1.1.2.1 จัดตั้งโครงการนำร่องเกี่ยวกับกิจการขนาดเล็กเพื่อผลิตสินค้าที่ไม่ได้ทำจากแป้งข้าว และผลิตภัณฑ์ต่อเนื่องอื่น	ASWGC ACEDAC/ ASWGAC	2009-2013
	1.1.2 สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถของแผนงานสร้างความเข้มแข็งด้านความมั่นคงอาหารของชาติ รวมทั้งการบริหารจัดการคลังอาหารของชาติ การวางแผนศักยภาพการใช้ที่ดินทางการเกษตร และการสนับสนุนทางวิชาการสำหรับการจัดเตรียมตารางสมดุลอาหารของชาติ	1.1.2.1 จัดให้มีการฝึกอบรมเรื่องการบริหารจัดการการสำรองอาหารสำหรับผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง	AMSs AFSRB	2009-2013
	1.1.3 ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนผ่านเครือข่ายและการหารือระดับภูมิภาคในการกำหนดและดำเนินการแผนงาน /กิจกรรมความมั่นคงด้านอาหารของชาติ	1.1.3.1 ทบทวนนโยบายและวิเคราะห์ผลกระทบที่มีต่อความมั่นคงอาหารในภูมิภาค 1.1.3.2 จัดตั้งเวทีระหว่างผู้เชี่ยวชาญระดับภูมิภาคเพื่อแลกเปลี่ยนความเห็นและประสบการณ์ในการดำเนินงานตามแผนงาน/กิจกรรมด้านความมั่นคงอาหารของชาติ	AFSRB AFSRB EAERR pilot project	2009-2013

แผนงาน	กิจกรรม	กิจกรรมย่อย	ผู้รับผิดชอบ	ตารางงาน (ค.ศ.)
	1.1.4 ส่งเสริมแผนงานความช่วยเหลือด้านอาหารสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีความไม่มั่นคงด้านอาหาร	1.1.4.1 จำแนกกลุ่มเป้าหมายที่เป็นจุดอ่อนในเรื่องความไม่มั่นคงด้านอาหาร และทำแผนที่ความไม่มั่นคงด้านอาหารในภูมิภาค	AMSs	2009-2013
1.2 การพัฒนากลไกและการริเริ่มในการสำรองความมั่นคงด้านอาหารของภูมิภาค	1.2.1 สร้างความเข้มแข็งให้แก่คณะกรรมการว่าด้วยการสำรองเพื่อความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (AFSRB) และฝ่ายเลขานุการให้เป็นระบบ ในการจัดการและเผยแพร่สถิติและข้อมูลเรื่องอาหารและความมั่นคงด้านอาหารให้อยู่บนพื้นฐานของการวางแผนการผลิตอาหารและการค้าภายในภูมิภาคอย่างมีประสิทธิภาพ	1.2.1.1 จัดตั้งและทบทวนกลไกการระบายสต็อกข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ น้ำตาลและถั่วเหลือง 1.2.1.2 สำรวจความเป็นไปได้ในการพัฒนาแนวทางสำหรับการแลกเปลี่ยนสินค้าอาหารในลักษณะการค้าแบบแลกเปลี่ยน เพื่อให้เกิดความมั่นคงสำหรับความต้องการอาหาร ในหมู่ประเทศสมาชิกในกรณีฉุกเฉิน และ/หรือ อาหารไม่เพียงพอ	AFSRB AFSRB EAERR Pilot Project	2009-2013
	1.2.2 สนับสนุนการจัดตั้งกลไกระยะยาวสำหรับ ASEAN+3 ในการสำรองข้าวกรณีฉุกเฉิน	1.2.2.1 สนับสนุนการขยายเวลาโครงการนำร่องเพื่อระบบการสำรองข้าวในเอเชียตะวันออก (EAERR) จนกระทั่งกลไกดำเนินงานในระยะยาวได้รับการจัดตั้งแล้ว 1.2.2.2 สำรวจความเป็นไปได้ในการจัดตั้งกลไกดำเนินงานระยะยาวสำหรับการสำรองข้าวกรณีฉุกเฉินของอาเซียนบวกสาม	Project Steering Committee of EAERR Pilot Project SOM-AMAF EAERR Pilot Project SOM-AMAF	2009-2010
	1.2.3 ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งกองทุนความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน	1.2.3 สำรวจความเป็นไปได้ในการจัดตั้งกองทุนอาเซียนเพื่อความมั่นคงด้านอาหารและจำแนกแหล่งเงินทุนที่เป็นไปได้	ATFFS SOM-AMAF	2009-2010

กลยุทธ์ที่ 2 : การส่งเสริมเพื่อนำไปสู่การตลาดและการค้าสินค้าอาหาร

แผนงาน	กิจกรรม	กิจกรรมย่อย	ผู้รับผิดชอบ	ตารางงาน (ค.ศ.)
2.1 ส่งเสริมการริเริ่มที่สนับสนุนการค้าอาหารอย่างยั่งยืน	2.1.1 การร่วมมืออย่างเต็มที่และดำเนินการตามความตกลงการค้าสินค้าอาเซียน (ATIGA) ที่บัญญัติว่าด้วยการค้าผลิตภัณฑ์อาหาร	2.1.1.1 ติดตามความร่วมมือและการดำเนินงานตาม ATIGA	SOM-AMAF SEOM	2009-2013
	2.1.2 ทบทวนและวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารด้านการค้าระหว่างประเทศและระดับภูมิภาค รวมถึงข้อมูลราคาปริมาณการค้า การกระจายสินค้าและโลจิสติกส์	2.1.2.1 จัดให้มีการทบทวนและวิเคราะห์ข้อมูลการค้าระดับนานาชาติและระดับภูมิภาค และเผยแพร่ผลการวิเคราะห์ในเว็บไซต์ AFSIS	SEOM AFSRB AFSIS project	2009-2013

กลยุทธ์ที่ 3 : สร้างความเข้มแข็งในการบูรณาการระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อความมั่นคงด้านอาหาร เพื่อการพยากรณ์ที่มีประสิทธิภาพ การวางแผนและติดตามด้านอุปทาน และการนำไปใช้ประโยชน์สำหรับสินค้าอาหารพื้นฐาน

๒๘

แผนงาน	กิจกรรม	กิจกรรมย่อย	ผู้รับผิดชอบ	ตารางงาน (ค.ศ.)
3.1 สร้างความเข้มแข็งให้แก่โครงการระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อความมั่นคงด้านอาหารแห่งภาคพื้นอาเซียน (AFSIS) เพื่อใช้เป็นกลไกในระยะยาว	3.1.1 จัดทำการประเมินความมั่นคงอาหาร และจำแนกสาเหตุที่สำคัญของความไม่มั่นคงด้านอาหาร	3.1.1.1 วิเคราะห์สภาพการณ์ของความมั่นคงด้านอาหาร และเสนอแนะทางเลือกวิธีการแก้ปัญหา	AFSIS project	2009-2013
	3.1.2 รวบรวมและปรับข้อมูลให้ทันสมัยเป็นระยะ ๆ และแบ่งข้อมูลด้านอุปทาน และอุปสงค์/ การนำไปใช้ประโยชน์ของสินค้าอาหารหลัก ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด ถั่วเหลือง มันสำปะหลัง และน้ำตาล และคงไว้ซึ่งข้อมูลพื้นฐานที่สัมพันธ์กับความมั่นคงอาหารสำหรับ	3.1.2.1 เผยแพร่รายงานสถานการณ์ของสินค้าเป็นระยะ โดยอิงกับสถานการณ์ในประเทศสมาชิกและแนวโน้มด้านการค้า ราคาและสต็อกสินค้านานาชาติ	AFSIS project	2009-2013

แผนงาน	กิจกรรม	กิจกรรมย่อย	ผู้รับผิดชอบ	ตารางงาน (ค.ศ.)
	แต่ละประเทศสมาชิกในภูมิภาคในฐานะข้อมูลระดับภูมิภาค	3.1.2.2 ปรับปรุงข้อมูลความมั่นคงอาหารระดับชาติเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลของ AFSIS เป็นประจำ	AFSIS project	
	3.1.3 พัฒนาระบบการเตือนภัยล่วงหน้า การติดตามและการตรวจสอบข้อมูลให้เป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนาแผนงานและการตัดสินใจระดับนโยบายในการแก้ปัญหาความมั่นคงอาหาร รวมถึงราคาอาหารที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว	3.1.3.1 เผยแพร่รายงานข้อมูลข่าวสารการเตือนภัยล่วงหน้าเป็นระยะ	AFSIS project	2009-2013

กลยุทธ์ 4 : การส่งเสริมการผลิตอาหารที่ยั่งยืน

แผนงาน	กิจกรรม	กิจกรรมย่อย	ผู้รับผิดชอบ	ตารางงาน (ค.ศ.)
4.1 ปรับปรุงระบบการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร เพื่อให้เกิดระบบการผลิตที่มั่นคง ลดการสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยว และลดต้นทุนการเคลื่อนย้าย	4.1.1 ส่งเสริมการพัฒนาระบบห่วงโซ่อุปทานในประเทศสมาชิก โดยจัดทำเป็นแบบจำลองสารคดีและแบ่งปันความรู้	4.1.1.1 จัดให้มีการสัมมนาและประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาขีดความสามารถด้านการจัดการห่วงโซ่อุปทานที่มีประสิทธิภาพ	ASWGF ASWGC ASWGL	2009-2013
	4.1.2 จัดทำการศึกษาความเป็นไปได้ของการพัฒนาที่ดินที่มีศักยภาพและระบบชลประทานของประเทศสมาชิกสำหรับการผลิตอาหาร	4.1.2.1 ศึกษาแบบชลประทานที่เหมาะสมกับสภาพที่แตกต่างกันในภูมิภาค 4.1.2.2 สำรวจความเป็นไปได้ของภาคเอกชนเพื่อลงทุนด้านการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานการชลประทาน	ASWGC SOM-AMAF SOM-AMAF	

แผนงาน	กิจกรรม	กิจกรรมย่อย	ผู้รับผิดชอบ	ตารางงาน (ก.ศ.)
		4.1.2.3 จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ/สัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลเรื่องการค้าหนดเขตปลูกพืช	ASWGC	
	4.1.3 กระตุ้นให้มีการริเริ่ม/ระบบการสนับสนุนการเข้าถึงปัจจัยการผลิต โดยเฉพาะเมล็ดพันธุ์ การปรับปรุงพันธุ์สัตว์ เคมีเกษตร และระบบชลประทานสำหรับการผลิตอาหารในพื้นที่ที่มีศักยภาพในภูมิภาค	4.1.3.1 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ / การปรึกษาหารือ เพื่อพัฒนากลยุทธ์และการริเริ่มใหม่ที่จะส่งเสริมให้สามารถเข้าถึงปัจจัยการผลิตด้านการเกษตรได้มากขึ้น	ASWGC	
4.2 การใช้ประโยชน์ของทรัพยากรที่มีศักยภาพสำหรับการพัฒนาการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ	4.2.1 ส่งเสริมการใช้ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติอื่นสำหรับการผลิตอาหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด	4.2.1.1 พัฒนาและแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรื่อง การปฏิบัติที่ดีสำหรับการวางแผนและการเกิดประโยชน์สูงสุดจากการใช้ที่ดิน สำหรับการวางแผนระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ 4.2.1.2 พัฒนาและแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรื่อง แนวทางการปฏิบัติและเทคโนโลยีที่ดี สำหรับการจัดการการบูรณาการแหล่งน้ำอย่างยั่งยืน 4.2.1.3 แลกเปลี่ยนประสบการณ์เรื่องการใช้ประโยชน์จากชลประทานสำหรับการผลิตอาหารที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ	SOM-AMAF ASWGC ASWGC	
	4.2.2 ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐบาลและเอกชนในการส่งเสริมการผลิตอาหารที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน การบริโภคอาหาร การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวและการลดการสูญเสีย การตลาดและการค้า	4.2.2.1 ส่งเสริมการลงทุนสร้างกลไกการอำนวยความสะดวกหลังการเก็บเกี่ยว เช่น เครื่องอำนวยความสะดวกในการอบแห้ง การปรับปรุงโรงเก็บผลผลิต การคมนาคมขนส่ง และอุปกรณ์พื้นฐานในการแปรรูปอื่นๆ	ASWGF ASWGC ASWGL	

แผนงาน	กิจกรรม	กิจกรรมย่อย	ผู้รับผิดชอบ	ตารางงาน (ค.ศ.)
		<p>4.2.2.2 จัดการสัมมนา/ประชุมเชิงปฏิบัติการ/ แลกเปลี่ยนการดูงานเพื่อสำรวจความเป็นไปได้ในการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชน ในลักษณะเป็นหุ้นส่วน เช่น แนวคิดการพัฒนา กลุ่มการผลิตอาหาร (การเป็นหุ้นส่วนระหว่าง ภาครัฐและเอกชน ที่ครอบคลุมถึงห่วงโซ่อุปทาน ทั้งหมด) การกำหนดเขตการผลิตอาหารที่ถาวร เป็นต้น</p> <p>4.2.2.3 แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและ ประสบการณ์เกี่ยวกับความสำเร็จในการ ดำเนินงานการเกษตรแบบมีพันธะสัญญา</p>	<p>ASWGF ASWGC ASWGL</p> <p>ASWGF ASWGC ASWGL</p>	
	<p>4.2.3 ส่งเสริมการยอมรับและการดำเนินการตามหลัก ปฏิบัติการเกษตรที่ดี (GAP) ในภูมิภาคอาเซียน</p>	<p>4.2.3.1 จัดตั้ง/สร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับ โครงการ GAP ของชาติ</p> <p>4.2.3.2 จัดเตรียมคู่มือแนวทางสำหรับแนวปฏิบัติ ด้านการเกษตรที่ดีของอาเซียนสำหรับข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเหลือง อ้อย และมันสำปะหลัง และคู่มือสำหรับการออกไปรับรอง ผลผลิต</p> <p>4.2.3.3 รับผิดชอบการเผยแพร่แนวทางสำหรับ แนวปฏิบัติด้านการเกษตรที่ดีของอาเซียน (GAP) ระหว่างประเทศสมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น</p>	<p>AMSs</p> <p>ASWGC ASWGF ASWGL</p> <p>ASWGF ASWGC ASWGL</p>	

แผนงาน	กิจกรรม	กิจกรรมย่อย	ผู้รับผิดชอบ	ตารางงาน (ค.ศ.)
		การแปลคู่มือ GAP เป็นภาษาของแต่ละชาติ สร้างความตระหนักและการอุปถัมภ์ส่งเสริม ผ่านกระบวนการส่งเสริมการเกษตร เป็นต้น	AWGATE	
4.3 ส่งเสริมนวัตกรรมการเกษตร รวมถึงงานวิจัยและพัฒนาเพื่อการ ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตและ ผลผลิตการเกษตร	4.3.1 สนับสนุนการริเริ่มในการลดความสูญเสียจาก การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวของผลผลิตอาหารหลักให้ เหลือน้อยที่สุด	<p>4.3.1.1 ศึกษาความสูญเสียที่เกิดขึ้นหลังการเก็บ เกี่ยวที่เกิดขึ้นกับสินค้าที่สำคัญแต่ละชนิด และ ปัจจัยที่ทำให้เกิดการสูญเสียขึ้น</p> <p>4.3.1.2 วิจัยและพัฒนาเรื่องมาตรการในการลด การสูญเสียที่สามารถจำแนกออกมา และรวบรวม มาตรการที่เสนอแนะไว้เป็นคู่มือ</p> <p>4.3.1.3 สร้างสิ่งจูงใจจากรัฐบาลในการกระตุ้นให้ มีการสูญเสียที่เกิดหลังการเก็บเกี่ยวน้อยที่สุด ใน แต่ละช่วงของห่วงโซ่อุปทาน</p>	<p>ASWGC ASWGF ASWGL</p> <p>ASWGF ASWGC ASWGL</p> <p>ASWGF ASWGC ASWGL</p>	2009-2013
	4.3.2 ส่งเสริมงานวิจัยเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ การเกษตรและการผลิต	<p>4.3.2.1 ศึกษา / วิเคราะห์ สาขาวิจัยที่สำคัญ สำหรับการปรับปรุงผลิตภาพและการผลิต การเกษตร</p> <p>4.3.2.2 จัดให้มีการวิจัยร่วมระหว่างประเทศ สมาชิก กับองค์กรอื่น ในเรื่องนวัตกรรม การเกษตรที่มุ่งปรับปรุงผลิตภาพและการผลิต ทางการเกษตรให้ดีขึ้น</p>	<p>ATWGARD ASWGF ASWGC ASWGL</p> <p>ATWGARD ASWGF ASWGC ASWGL</p>	2009-2013

แผนงาน	กิจกรรม	กิจกรรมย่อย	ผู้รับผิดชอบ	ตารางงาน (ค.ศ.)
	4.3.3 ส่งเสริมวิธีการทางเลือกและการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารอย่างยั่งยืน	4.3.3.1 พัฒนาและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในระบบการเกษตรแบบผสมผสาน / การเกษตรแบบ หลากหลาย	ASWGF ASWGC ASWGL	2009-2013
	4.3.4 ความร่วมมือในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงานเรื่องข้าวของ IRRI	4.3.4.1 นำเอาเทคโนโลยีที่พัฒนาโดย IRRI มาใช้ประโยชน์ เช่น การปฏิบัติในการจัดการพืชที่ดีกว่า 4.3.4.2 ทดสอบข้าวพันธุ์ใหม่ที่พัฒนาโดย IRRI 4.3.4.3 ฝึกอบรมนักวิทยาศาสตร์และนักวิจัยรุ่นใหม่ ที่ IRRI	SOM-AMAF AMSs	2009-2013
4.4 ส่งเสริมให้มีความร่วมมืออย่างใกล้ชิดในการเร่งรัดการถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ๆ	4.4.1 ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้	4.4.1.1 จัดให้มีความร่วมมือในการฝึกอบรมและการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับเทคโนโลยีใหม่/ที่ปรับปรุงแล้ว เกี่ยวกับกิจกรรมการผลิต การเกษตร วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว และการแปรรูป	ATWGARD ASWGF ASWGC ASWGL AWGATE	2009-2013
	4.4.2 ส่งเสริมความร่วมมือด้านการวิจัยและการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการผลิตการเกษตร	4.4.2.1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในเรื่องการจัดการแหล่งพันธุกรรมพืช 4.4.2.2 จัดให้มีความร่วมมือในการวิจัยเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์จากสินค้าที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ	AWGATE ASWGC ASWGF ASWGL ASWGC ASWGF ASWGL	2009-2013

แผนงาน	กิจกรรม	กิจกรรมย่อย	ผู้รับผิดชอบ	ตารางงาน (ค.ศ.)
	4.4.3 สร้างความเข้มแข็งเครือข่ายการวิจัยและพัฒนาการเกษตรระดับภูมิภาค	4.4.3.1 จัดให้มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญด้านงานวิจัยและพัฒนาการเกษตรเป็นประจำ	ASWGF ASWGC ASWGL AWGATE	2009-2013
	4.4.4 สนับสนุนการริเริ่มเพื่อส่งเสริมให้สามารถเข้าถึงที่ดินและแหล่งน้ำ ปกป้องการผลิตด้านการเกษตรและเงินทุนได้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมู่เกษตรกรรายย่อย เพื่อสนับสนุนการผลิตอาหาร	4.4.4.1 แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเรื่องวิธีการปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับการสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรรายย่อยในการเข้าถึงที่ดินและแหล่งน้ำ ปกป้องการผลิตและเงินทุนการเกษตร	ASWGC ACEDAC/ASWGAC	2009-2013
	4.4.5 สร้างความเข้มแข็งการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรและองค์กรเกษตรกรเพื่อเพิ่มความยืดหยุ่น	4.4.5.1 ให้มีการประชุมและการแลกเปลี่ยนการเชื่อมประสานระหว่างองค์กร/ ชุมชนเกษตรกรให้มากขึ้น	AWGATE ASWGF ASWGC ASWGL ACEDAC/ASWGAC	2009-2013

กลยุทธ์ที่ 5: สนับสนุนให้มีการลงทุนที่เพิ่มขึ้นในด้านอาหารและอุตสาหกรรมการเกษตรเพื่อเพิ่มความมั่นคงอาหาร

แผนงาน	กิจกรรม	กิจกรรมย่อย	ผู้รับผิดชอบ	ตารางงาน (ค.ศ.)
5.1 ส่งเสริมการพัฒนาอาหารและอุตสาหกรรมการเกษตร	5.1.1 สนับสนุนการลงทุนภาครัฐในเรื่องอาหารและอุตสาหกรรมการเกษตร	5.1.1.1 จำแนกความจำเป็นและพื้นที่ที่มีความสำคัญระดับต้นสำหรับการลงทุนด้านอาหารและอุตสาหกรรมการเกษตร 5.1.1.2 สร้างสิ่งจูงใจเพื่อสนับสนุนให้เกิดการลงทุนของภาคเอกชน เช่น การทำเกษตรแบบมี	AMSs	2009-2013

แผนงาน	กิจกรรม	กิจกรรมย่อย	ผู้รับผิดชอบ	ตารางงาน (ค.ศ.)
		พันธะสัญญา 5.1.1.3 อำนวยความสะดวกการลงทุนภายในภูมิภาคอาเซียนเพื่อความมั่นคงด้านอุปทานอาหาร		
	5.1.2 สร้างความเข้มแข็งในการเพิ่มขีดความสามารถสำหรับการนำมาตราฐานระหว่างประเทศในเรื่องความปลอดภัยอาหารและการประกันคุณภาพรวมถึงระบบการออกใบรับรองมาใช้	5.1.2.1 ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการเรื่องมาตรฐานความปลอดภัยอาหารให้แก่เจ้าหน้าที่ภาครัฐ อุตสาหกรรมอาหาร และผู้มีส่วนได้เสียอื่นที่เกี่ยวข้อง 5.1.2.2 ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการให้การรับรองห้องปฏิบัติการด้านความปลอดภัยอาหารในระดับสากล	ACCFS ACCSQ AEGFS ATFC ASWGC ASWGF ASWGL	2009-2013

กลยุทธ์ที่ 6: การจำแนกและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงด้านอาหาร

แผนงาน	กิจกรรม	กิจกรรมย่อย	ผู้รับผิดชอบ	ตารางงาน (ค.ศ.)
6.1 การแก้ปัญหาการพัฒนาเชื้อเพลิงชีวภาพโดยคำนึงถึงความมั่นคงด้านอาหาร	6.1.1 การทบทวนสถานภาพและแนวโน้มการพัฒนาเชื้อเพลิงชีวภาพในภูมิภาคและผลกระทบที่เป็นไปได้ของความมั่นคงด้านอาหาร	6.1.1.1 ศึกษาผลกระทบด้านเศรษฐกิจ-สังคมจากการผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพที่มีต่อความมั่นคงด้านอาหาร	SOM-AMAF	2009-2013
	6.1.2 การพัฒนาความร่วมมือกับคณะทำงานรายสาขาอื่น ซึ่งรับผิดชอบการพัฒนาเชื้อเพลิงชีวภาพ	6.1.2.1 ติดตามความก้าวหน้าของการวิจัยและพัฒนาเรื่องเชื้อเพลิงชีวภาพ	SOM-AMAF SOME	2009-2013

แผนงาน	กิจกรรม	กิจกรรมย่อย	ผู้รับผิดชอบ	ตารางงาน (ค.ศ.)
6.2 การแก้ปัญหาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศต่อความมั่นคงด้านอาหาร	6.2.1 การศึกษาเพื่อจำแนกผลกระทบที่เป็นไปได้ของการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศต่อความมั่นคงด้านอาหาร	6.2.1.1 จัดตั้งเวทีของอาเซียนเรื่องการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ	SOM-AMAF ASOF Indonesia as lead country	2009-2013
	6.2.2 การจำแนกมาตรการเพื่อบรรเทาหรือปรับใช้กับผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศต่อความมั่นคงด้านอาหาร	6.2.2.1 จัดตั้งเครือข่ายในอาเซียนเรื่องความไม่มั่นคงด้านการเกษตรต่อความผิดปกติของภูมิอากาศ	SOM-AMAF Indonesia as lead country	2009-2013
	6.2.3 การพัฒนาความร่วมมือกับคณะทำงานรายสาขาอื่นที่สามารถแก้ไขปัญหาลดหรือปรับผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ	6.2.3.1 ติดตามความก้าวหน้าของผลกระทบเพื่อบรรเทาและการปรับตัวของการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ	SOM-AMAF SOME	2009-2013

หมายเหตุ

ACCFS	คณะกรรมการร่วมมืออาเซียนว่าด้วยความปลอดภัยอาหาร (ASEAN Coordinating Committee on Food Safety)
ACCSQ	คณะกรรมการที่ปรึกษาว่าด้วยมาตรฐานและคุณภาพ (ASEAN Consultative Committee on Standards & Quality)
ACEDAC/ ASWGAC	ศูนย์การพัฒนาศหกรณ์การเกษตรอาเซียน / คณะทำงานสาขาสหกรณ์การเกษตร (ASEAN Centre for the Development of Agricultural Cooperatives/ASEAN Sectoral Working Group on Agricultural Cooperatives)
AEGFS	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญอาเซียนด้านความปลอดภัยอาหาร (ASEAN Experts Group on Food Safety)
AFSIS	โครงการระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อความมั่นคงทางด้านอาหารแห่งภาคพื้นอาเซียน (ASEAN Food Security Information System project)
AFSRB	คณะกรรมการว่าด้วยการสำรองเพื่อความมั่นคงในด้านอาหารของอาเซียน (ASEAN Food Security Reserve Board)
ASWGFi	คณะทำงานสาขาประมง (ASEAN Sectoral Working Group on Fisheries)

ASWGL	คณะกรรมการสาขาปศุสัตว์ (ASEAN Sectoral Working Group on Livestock)
ATFC	คณะกรรมการ CODEX อาเซียน (ASEAN Task Force on CODEX)
ATFFS	คณะกรรมการเฉพาะกิจว่าด้วยความมั่นคงอาหาร (Ad-Hoc ASEAN Task Force on Food Security)
ATWGARD	คณะกรรมการด้านเทคนิคอาเซียนว่าด้วยการวิจัยและพัฒนาการเกษตร (ASEAN Technical Working Group on Agricultural Research and Development)
AWGATE	คณะกรรมการสาขาการฝึกอบรมและส่งเสริมการเกษตร (ASEAN Sectoral Working Group on Agricultural Training and Extension)
EAERR	โครงการนำร่องเพื่อระบบการสำรองข้าวในเอเชียตะวันออกเฉียง (East Asia Emergency Rice Reserve pilot project)
IRRI	สถาบันวิจัยข้าวนานาชาติ (International Rice Research Institute)
SEOM	การประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสเศรษฐกิจอาเซียน (Senior Economic Officials Meeting)
SOM-AMAF	การประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสสำหรับการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านเกษตรและป่าไม้ (Senior Officials Meeting of the ASEAN Ministers on Agriculture and Forestry)

วิกฤติการเงินโลกกับความมั่นคงด้านอาหาร

ในการประชุมอาเซียน – ยูเอ็น (ASEAN – The United Nations : UN) เมื่อวันที่ 12-13 พฤศจิกายน 2551 เกี่ยวกับความมั่นคงด้านอาหารที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐบาลประเทศสมาชิกอาเซียน ผู้แทนUNในแต่ละประเทศหรือแต่ละภูมิภาค องค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ และสำนักเลขาธิการอาเซียน สำหรับการประชุมครั้งนี้ประเทศฟิลิปปินส์เป็นผู้ริเริ่มจัดการประชุมเนื่องจากต้องการให้อาเซียนเป็นผู้นำร่วมกับUN หรือองค์กรสหประชาชาติในการหามาตรการต่าง ๆ ด้านความมั่นคงอาหารซึ่งสามารถดำเนินได้ภายใต้บันทึกความเข้าใจระหว่างอาเซียนกับองค์กรสหประชาชาติในด้านความร่วมมือระหว่างอาเซียน- ยูเอ็น

อนึ่ง ผู้แทนองค์การอาหารและเกษตรขององค์การสหประชาชาติ (UN – FAO) ได้กล่าวภายหลังการประชุมว่า ผลผลิตธัญพืชในปี 2551 – 52จะเพิ่มขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะข้าวสาลีที่มีการเพิ่มขึ้นค่อนข้างชัดเจนรวมทั้งผลผลิตข้าวด้วย ซึ่งการเพิ่มขึ้นของผลผลิตอาหารนั้นน่าจะเป็นข่าวดีกับประเทศฟิลิปปินส์ที่จะได้คลายความกังวลเกี่ยวกับการขาดแคลนอาหารได้ อย่างไรก็ตาม ก็ยังคงมีปัญหานักใจว่าผู้บริโภคนั้นจะมีเงินเพียงพอที่จะซื้ออาหารได้หรือไม่ในช่วงวิกฤติการเงินโลก ซึ่งขณะนี้หลาย ๆ ประเทศกำลังประสบปัญหาเศรษฐกิจถดถอย สำหรับความมั่นคงด้านอาหารนั้น ถึงแม้ว่าจะมีการแก้ไขด้านการเพิ่มผลผลิตแล้วก็ตามแต่คงไร้ความหมาย หากประชากรในโลกไม่มีอำนาจซื้ออาหารมาบริโภคได้ ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าวิกฤติการเงินครั้งนี้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงด้านอาหาร อย่างไรก็ตาม ประเทศสมาชิกอาเซียน องค์กรสหประชาชาติและองค์กรต่าง ๆ ภายใต้องค์การสหประชาชาติ รวมทั้งองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงด้านอาหารก็มีได้ตั้งนอใจได้พยายามคิดค้นหาวิธีการหรือมาตรการต่าง ๆ ที่จะบรรเทาความเดือดร้อนของประชากรที่ยากจนเพื่อรับมือกับปัญหาราคาอาหารที่แพงขึ้น โดยผลการหารือด้านความมั่นคงของอาหารนั้นจะได้มีการหารือร่วมกันอีกครั้งในการประชุมอาเซียน – ยูเอ็น ที่จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย ในเดือนธันวาคมที่จะถึงนี้

ที่มา : ข่าวการผลิต การตลาด ผลผลิตการเกษตร ประจำวันที่ 10-16 พฤศจิกายน 2551, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ความมั่นคงด้านอาหาร: ภัยคุกคามแห่งศตวรรษที่ ๒๑
(Food Security: the emerging risk of the 21st century)

โดย พ.อ.ศักดิ์สิทธิ์ แสงชนินทร์ และ นางสาวนันทิยา ทองคนารักษ์
 สถาบันวิจัยทางยุทธศาสตร์.สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (สวศ.สปท.)

“ความมั่นคงด้านอาหาร (Food Security) เป็นหนึ่งในภัยคุกคามด้านความมั่นคงในรูปแบบใหม่ (Non-Traditional Security: NTS) ที่เป็นประเด็นท้าทายที่สำคัญอยู่ในสถานการณ์โลกปัจจุบัน และจากการที่ภาวะความขาดแคลนด้านอาหารกำลังส่งผลกระทบต่อทั่วโลกในขณะนี้ ดังนั้น สิ่งที่เป็นประเด็นสำคัญสำหรับประเทศไทยในสถานการณ์ปัจจุบันนี้ คือ จะมีมาตรการใดที่เป็นหนทางในการรับมือกับปัญหาความมั่นคงด้านอาหารได้อย่างมีประสิทธิภาพยั่งยืนตลอดไป”

วิกฤตด้านอาหาร : ภัยคุกคามความมั่นคง

ประเด็นความมั่นคงด้านอาหารได้ปรากฏตัวขึ้นในฐานะของการเป็นภัยหรืออันตรายที่สำคัญประการหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลและได้ส่งผลกระทบต่อประเทศต่าง ๆ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก อย่างเช่นที่ปรากฏสัญญาณเตือนของการเกิดเหตุการณ์ความไม่มั่นคงด้านอาหารขึ้นในหลายพื้นที่ทั่วโลก ในปี ค.ศ. ๒๐๐๗ ที่ผ่านมา และจากสาเหตุของการที่ประเด็นความมั่นคงด้านอาหารมีความเชื่อมโยงเกี่ยวพันอยู่กับปัญหาของโลกในมิติต่าง ๆ เช่น การเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติและภาวะภัยแล้ง ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงสูงขึ้น การเกิดภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจของจีน ปัญหาการค้าโดยคุณภาพของน้ำและการขาดแคลนน้ำ รวมทั้งปัญหาการเกิดความไม่สงบ ความขัดแย้งและสงครามในภูมิภาคต่าง ๆ เป็นต้น ประกอบกับผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรงและต่อเนื่อง จากอิทธิพลของปัญหาที่เกิดจากการขาดความมั่นคงด้านอาหารทำให้ในปัจจุบันความสำคัญของประเด็นความมั่นคงด้านอาหารได้ถูกยกระดับให้กลายเป็นประเด็นปัญหาที่มีความสำคัญและมีศักยภาพเพียงพอที่จะสามารถส่งผลกระทบต่อระบบสังคมและระบอบการเมืองการปกครองของโลกได้ รวมถึงความรุนแรงจากอิทธิพลของผลกระทบที่เกิดอาจนำไปสู่การพัฒนาและยกระดับเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security threats) ในภาพรวมได้อย่างเช่นที่ปรากฏอยู่แล้วในสถานการณ์ปัจจุบัน

หนึ่ง องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) ได้ให้นิยามของความมั่นคงด้านอาหารในระดับประเทศไว้ว่า การที่มีปริมาณอาหารในการบริโภคภายในครอบครัว ชุมชนอย่างเพียงพอ ปลอดภัย และมีคุณภาพอย่าง

ต่อเนื่องยั่งยืน อีกทั้งยังรวมถึงความมั่นคงทางการผลิต การเข้าถึงที่ดิน แหล่งน้ำ และทรัพยากรเพื่อการผลิตอื่นๆ รวมทั้งต้องมีระบบการกระจายผลผลิตที่ดีเป็นธรรม เหมาะสมทั้งในระดับครัวเรือน ชุมชนและประเทศ

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดภาวะวิกฤตด้านอาหาร

- จำนวนประชากรโลกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจึงส่งผลให้อัตราการบริโภคสินค้าเกษตรประเภทข้าว (Grains) ในโลกมีปริมาณเพิ่มขึ้นปรากฏการณ์ดังกล่าวส่งผลให้เกิดการแข่งขันการใช้ทรัพยากรและการกระจายทรัพยากรที่ไม่ทั่วถึง ข้อมูลขององค์การสหประชาชาติรายงานว่า มีประชากรประมาณ ๓,๐๐๐ ล้านคนที่มีรายได้ในแต่ละวันน้อยกว่าหนึ่งดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งมีมาตรฐานอยู่ต่ำกว่าระดับเส้นความยากจน จึงต้องดำรงชีวิตอยู่ภายใต้ภาวะการขาดแคลนเกือบทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดแคลนสิ่งจำเป็นพื้นฐานสำหรับการอุปโภคและบริโภค โดยสถิติในปัจจุบันระบุว่า มีประชากรโลกที่อยู่ในสถานะของการเป็นผู้ขาดแคลนอาหารแล้วมากกว่า ๘๐๐ ล้านคน และมีการคาดการณ์ว่าจำนวนประชากรโลกที่ตกอยู่ในภาวะขาดแคลนอาหารจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นอีกถึงปีละประมาณ ๕ ล้านคน

- การเพิ่มขึ้นของราคาพลังงานเชื้อเพลิงอย่างต่อเนื่อง ได้ส่งผลให้มีการเปลี่ยนพื้นที่เพาะปลูกพืชอาหารไปเป็นการเพาะปลูกพืชพลังงานทางเลือกที่ให้ผลตอบแทนด้านราคาสูงกว่า นอกจากนี้ยังได้ส่งผลกระทบต่อต้นทุนในการผลิตสินค้าทั้งทางด้านเกษตรและภาคอุตสาหกรรม

- การยืนยันการใช้นโยบายสนับสนุนเงินอุดหนุนแก่เกษตรกร (Subsidize) เพื่อปลูกพืชสำหรับทำพลังงานทดแทนของสหรัฐฯ และสหภาพยุโรป ได้ส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตของพืชอาหารของโลกที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง รวมถึงยังส่งผลเสียต่อกลไกด้านราคาของผลิตผลทางการเกษตรของโลกในภาพรวม จากการที่สหรัฐฯ ประกาศผลักดันโครงการเชื้อเพลิงชีวภาพ (Biofuel) เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชเพื่อนำมาผลิตเป็น Ethanol ส่งผลให้มีการนำข้าวโพด ๑๕ ล้านตันมาผลิตพลังงานทางเลือกและเพิ่มถึง ๘๕ ล้านตันในปี ๒๕๕๐ ทำให้ปริมาณข้าวโพดในตลาดโลกเกิดการขาดแคลนอย่างรวดเร็ว ๒ ซึ่งในวันพฤหัสบดีที่ ๓ เม.ย. ๒๕๕๑ ราคาข้าวโพดในตลาดชิคาโกปรับตัวขึ้น ๔.๒๕ % ที่ราคา ๖.๐๒๕ ดอลลาร์ต่อ ๒๕ กิโลกรัม ซึ่งเป็นระดับสูงสุดในประวัติศาสตร์

- การขาดแคลนเทคโนโลยีการผลิตและการบริหารจัดการธุรกิจด้านเกษตรกรรมที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ ส่งผลกระทบต่อภาคการผลิต โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศเกษตรกรรมที่ยากจนซึ่งมีผลให้ผลผลิตต่อไร่ที่ได้อยู่ในระดับต่ำอย่างต่อเนื่องเป็น

ระยะเวลายาวนาน รวมถึงการขาดความชำนาญและมาตรฐานในการบริหารจัดการ และการลงทุนในด้านเทคโนโลยีการเกษตรที่ดีพอ

- **การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change)** รวมถึงความแปรปรวนทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ เช่น วิกฤตภัยแล้งในออสเตรเลีย อุทกภัยในเวียดนาม ภัยพิบัติจากไซโคลนในพม่า พายุหิมะในจีนและประเทศในเอเชียใต้ ที่ล้วนเป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญของโลกซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตของสินค้าเกษตรที่มีปริมาณลดลงอย่างเห็นได้ชัดในสถานการณ์ปัจจุบันอย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าจะมีความพยายามในการพัฒนาเทคโนโลยีทางการเกษตรเพิ่มมากขึ้นแต่ในทางปฏิบัติแล้วการดำเนินการบางอย่างยังคงพึ่งธรรมชาติเป็นหลัก ประกอบกับพื้นที่ในการเพาะปลูกมีจำนวนลดลงอันเนื่องมาจากการสูญเสียพื้นที่เพาะปลูกให้กับการพัฒนาเมืองและภาคอุตสาหกรรม ตลอดจนการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างมากของประเทศที่มีประชากรรวมกันเกือบครึ่งหนึ่งของประชากรโลกอย่างจีนและอินเดีย ทำให้สถานการณ์การขาดแคลนอาหารยิ่งทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นจนสามารถทำให้เกิดเป็นวิกฤตการณ์ที่แพร่ขยายไปสู่การเป็นวิกฤตการณ์ในระดับโลกได้

ผลกระทบในการเกิดวิกฤตด้านอาหารต่อประเด็นความมั่นคงในภาพรวม

- **ต้นทุนเสถียรภาพและประสิทธิภาพของระบอบการเมืองการปกครองในประเทศที่ได้รับผลกระทบ** ดังเช่นเหตุการณ์การประท้วงและก่อเหตุจลาจลที่เกิดขึ้นในหลายประเทศทั่วโลก เช่น เติมนี ที่มี การประท้วงราคาอาหารและเชื้อเพลิงแพง เช่นเดียวกันกับที่เม็กซิโก อินเดีย และเยเมนที่เกิดจลาจล ขณะที่ จาเมกา เนปาล ฟิลิปปินส์ มีแนวโน้มจะเผชิญกับภาวะขาดแคลนอาหารในเร็วนี้ นอกจากนี้ อาจเกิดการขยายตัวของความขัดแย้งในบางประเทศที่เกิดปัญหาลุกลามไปยังประเทศใกล้เคียงและขยายไปสู่วงกว้างยากเกินกว่าจะเข้าควบคุมและระงับเหตุได้โดยอาศัยเพียงกลไกการแก้ปัญหาในระดับประเทศหรือระดับภูมิภาคได้โดยง่าย

- **การเสียดุลย์อำนาจของประเทศกำลังพัฒนาและประเทศยากจนให้แก่ประเทศมหาอำนาจ** จากการที่ปริมาณผลิตผลทางการเกษตรซึ่งได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ส่งผลทำให้เกิดการขาดแคลนทุกภูมิภาค และเริ่มมี การกักตุนสินค้าจากประเทศต่างๆ จึงก่อให้เกิด ภาวะราคาอาหารขยับตัวเพิ่มสูงขึ้น จะเห็นได้จาก การปรับตัวสูงขึ้นของราคาข้าวชนิดข้าวต่างๆ ในตลาดโลกซึ่งราคาข้าวสาลีเพิ่มขึ้นถึง ๗๗ % โดยในปีนี้ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงปัจจุบันราคามีการปรับตัวสูงขึ้นถึง ๑๔๑ % ในหนึ่งวัน๓ ประเทศยากจนและประเทศที่กำลังพัฒนาจึงเป็นกลุ่มแรกๆ ที่ได้รับ

ผลกระทบอย่างรวดเร็วและรุนแรงในขณะที่ประเทศทุนนิยมที่ร่ำรวยที่มีอำนาจในการต่อรองและแทรกแซงตลาดกลับไม่ได้รับผลกระทบมากนัก

- ปัญหาความมั่นคงด้านอาหารยังเกี่ยวโยงถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการกระจายของปัจจัยทางการผลิต ที่ดิน และเทคโนโลยีการผลิต ซึ่งในความเป็นจริงผู้ที่เป็นเจ้าของต้นทุนการผลิตที่แท้จริงไม่ใช่ตัวเกษตรกร ในหลายประเทศยังมีปัญหาเกี่ยวกับการครอบครองที่ดินทำกินที่ไม่สามารถกระจายไปอย่างทั่วถึง ซึ่งเป็นปัญหาในเชิงโครงสร้างรวมถึงปัญหาในด้านนโยบายการพัฒนาของแต่ละประเทศโดยเฉพาะประเทศยากจนและประเทศกำลังพัฒนา

แนวทางและมาตรการที่ใช้ในการรับมือกับวิกฤตความมั่นคงด้านอาหารของโลก

ผลกระทบจากภาวะวิกฤตด้านอาหารในปัจจุบันทำให้ FAO ได้มีมติให้การรับรองและยอมรับข้อผูกพันต่อปฏิญญาโลกและเป็นปฏิบัติการด้านอาหารโลกที่จะร่วมดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อลดจำนวนประชากร ผู้อดอยากทั่วโลกที่ปัจจุบันมีจำนวนประมาณ ๘๐๐ ล้านคนให้เหลือเพียง ๔๐๐ ล้านคนให้ได้ภายใน พ.ศ.๒๕๕๘ และจากการประชุมสุดยอดว่าด้วยเรื่อง ความมั่นคงด้านอาหารซึ่งจัดขึ้นที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี (The Rome Summit) เมื่อ ๓ มิ.ย.๕๑ ที่ผ่านมา โดย FAO เป็นเจ้าภาพจัดประชุมซึ่งมี ๔๐ ประเทศเข้าร่วม ซึ่งผลสรุปที่ได้จากการประชุมระบุว่าในปัจจุบันมี ๒๒ ประเทศอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการเกิดวิกฤตด้านอาหาร ๕ โดยนายบัน คี มูน เลขาธิการองค์การสหประชาชาติ กล่าวว่า ควรจะต้องมีการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรอย่างเร่งด่วนเพื่อให้เกิดสถานะความมั่นคงด้านอาหารที่เพียงพอและสามารถรองรับความต้องการของประชากรที่ทวีโยถึง ๘.๖๒ ล้านคนทั่วโลก

มาตรการระยะสั้น : มาตรการแทรกแซงกลไกตลาด เอาไว้ควบคุมราคาและมาตรการกักตุนสินค้าได้ถูกนำมาใช้เพื่อบรรเทาภาวะวิกฤตด้านอาหารในเบื้องต้น อาทิ การประกาศลดภาษีนำเข้าสินค้าอาหารหลายชนิด ของประเทศซาอุดีอาระเบีย โดยได้ประกาศมาตรการลดภาษีนำเข้าข้าวสาลีเหลือ ๐% จากเดิม ๒๕% รวมถึงลดภาษีนำเข้าสัตว์ปีก ผลิตภัณฑ์นม และน้ำมันพืช การสั่งนำเข้าข้าวและสินค้าเกษตรอื่นๆ ปริมาณมากของประเทศจีนเพื่อรองรับความต้องการของประชากร มาตรการระงับการส่งออกของประเทศอินเดีย บังคลาเทศ และปากีสถาน เพื่อบรรเทาปัญหาในประเทศทั้งการขาดแคลนและราคาสินค้าแพง ทำให้ประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจหลายประเทศเริ่มมีการกักตุนสินค้าที่จำเป็นสำหรับการอุปโภคบริโภคด้วยเช่นกัน ปัญหาในประเทศทั้งการขาดแคลนและราคาสินค้าแพง ทำให้ประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจหลายประเทศเริ่มมีการกักตุนสินค้าที่จำเป็นสำหรับการอุปโภคบริโภคด้วยเช่นกัน

มาตรการระยะยาว : องค์กรความร่วมมือต่าง ๆ ทั้งระดับโลกและภูมิภาค เช่น UN EU หรือ ASEAN ควรเข้ามามีบทบาทในการร่วมแก้ปัญหาวิกฤตอาหารเพื่อความมั่นคงทางอาหารในระดับโลกอย่างยั่งยืน อาทิ

- จัดตั้งกองทุนช่วยเหลือประเทศยากจน เช่นเดียวกับที่ UN เคยประสบผลสำเร็จในการจัดตั้งองค์กรให้ความช่วยเหลือด้านมาลาเลีย เอดส์ และวัณโรคในประเทศ Malawi และในแต่ละประเทศควรขยายแหล่งเงินทุนเพื่อให้เกษตรกรรายย่อยสามารถเข้าถึงได้มากขึ้นและสนับสนุนให้มีการลงทุนด้านเกษตรกรรมให้มากยิ่งขึ้น

- ประเทศมหาอำนาจ อย่างสหรัฐฯ และประเทศแถบยุโรป ควรยกเลิกนโยบายจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อให้เกษตรกรปลูกพืชสำหรับผลิตพลังงานทางเลือก

- FAO ควรจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาพันธุ์พืชที่สามารถเพาะปลูกได้ในทุกสภาพอากาศ รวมทั้งการพัฒนาเทคโนโลยีทางการเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้มากขึ้น ซึ่งในขณะนี้ได้รับการเห็นพ้องให้มีการจัดตั้งกองทุน Climate Adaptation Fund ขึ้น

- ประเทศผู้ผลิตด้านการเกษตรต้องพยายามเพิ่มประสิทธิภาพของปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ในประเทศของตนไม่ว่าจะเป็นเรื่อง ที่ดิน ระบบชลประทาน เมล็ดพันธุ์ หรือปุ๋ย เป็นต้น๗ พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนให้เกษตรกรมีโอกาสเข้าถึงปัจจัยการผลิตอย่างทั่วถึง

บทวิเคราะห์

- ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมที่มีความอุดมสมบูรณ์สามารถให้ผลผลิตได้ตลอดทั้งปีจึงได้มีความพยายามในการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางอาหารของเอเชีย อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีผลสำเร็จเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนและเมื่อประเทศประสบกับภาวะวิกฤตด้านอาหารที่มีราคาสูงขึ้น จึงทำให้เห็นปัญหาในการพัฒนาประเทศซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ ดังนี้

- ธุรกิจภาคการเกษตรกรรมของไทยยังคงประสบปัญหาและอุปสรรค จึงทำให้ไม่สามารถพัฒนาเพื่อก้าวไปสู่ความเป็นผู้นำหรือประสบผลสำเร็จได้ดีเท่าที่ควร ถึงแม้ว่าประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมที่มีพื้นที่เพาะปลูกประมาณ ๑๓๒ ล้านไร่ จากพื้นที่ทั้งหมดของประเทศ ๕๑๓,๑๑๕.๐๒ ตร.กม. หรือ ๓๒๑.๓๐ ล้านไร่^๘ ที่สามารถให้ผลผลิตทั้งพืชสวนและพืชไร่ได้ต่อเนื่องตลอดปีในปริมาณที่เพียงพอต่อการบริโภคภายในประเทศและยังมีปริมาณมากพอเพื่อการส่งออกและนารายได้มหาศาลกลับเข้าสู่ประเทศในแต่ละปีไม่ต่ำกว่า ๔๐๐ ล้านบาท แต่เนื่องจากการขาดเป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ชาติ (National Purpose) นโยบายและมาตรการในการส่งเสริม

การทำธุรกิจด้านเกษตรกรรมทั้งในด้านเงินทุน เทคโนโลยีและการสนับสนุนจากภาครัฐ ทำให้ศักยภาพด้านธุรกิจการเกษตรกรรมของไทยไม่สามารถพัฒนาไปได้เต็มที่

- สภาพดินถูกทำลายและเสื่อมโทรมเร็ว ความหลากหลายทางชีวภาพของป่าถูกทำลาย อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของวิถีการเพาะปลูกเพื่อบริโภคภายในครัวเรือนไปสู่การเพาะปลูกพืชเชิงเดี่ยวเพื่อการส่งออกมากขึ้น ได้ทำให้วิถีเกษตรกรรมของไทยเปลี่ยนแปลงไปโดยปุ๋ยเคมีเข้ามาบดบอบทาในการเร่งผลผลิต การใช้สารเคมีและการเร่งเพาะปลูกโดยไม่มีการพักหน้าดิน รวมถึงการบุกรุกถางป่าของราษฎรเพื่อทำการเกษตร

- การปรับเปลี่ยนพื้นที่การเพาะปลูกพืชเพื่อเป็นอาหารไปเป็นพื้นที่เพื่อปลูกพืชพลังงานทางเลือก เนื่องจากราคาเชื้อเพลิงในปัจจุบันได้ขยับตัวสูงขึ้น ในขณะที่ภาครัฐเองก็ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่แน่นอนในการกำหนดแบ่งเขตพื้นที่สำหรับการเพาะปลูกพืชพลังงาน ซึ่งในประเด็นนี้อาจเป็นปัจจัยที่สามารถส่งผลกระทบต่อความมั่นคงด้านอาหารได้ในระยะยาวต่อไป ดังนั้น สิ่งที่ต้องดำเนินการจำต้องคำนึงถึงการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติอย่างเท่าเทียมกันและยั่งยืน รวมทั้งคำนึงถึงเกษตรกรรายย่อยด้วย

- ผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากภาวะการขาดความมั่นคงด้านอาหาร คือ ประชากรในระดับรากหญ้า คนยากจนทั้งในเมืองและชนบทที่มีรายได้น้อย รวมถึงชาวนาและเกษตรกรไทยในภาพรวมที่ยังคงประสบกับสภาวะยากลำบากในการครองชีพ ถึงแม้ราคาข้าวในตลาดโลกได้มีการปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องนั้นน่าจะส่งผลดีต่อชาวนา ข้อมูลจากกรมการค้าภายในระบุว่าราคาสินค้าเกษตรและราคาข้าวนาปรังได้ปรับตัวสูงขึ้นถึง ๑๓,๐๐๐-๑๓,๕๐๐ บาทต่อตันธ แต่ในความเป็นจริงแม้ว่าจะขายผลผลิตได้ราคาสูงแต่ภาระหนี้สินที่เกิดจากต้นทุนการผลิตไม่ว่าจะเป็นราคาปุ๋ย ราคาสารเคมี ค่าขนส่ง และค่าจ้างแรงงานก็ขยับตัวสูงขึ้นตามไปด้วยเช่นกัน อีกทั้งยังต้องประสบปัญหาการถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลางและถูกแย่งชิงพื้นที่การตลาดจากบริษัทด้านเกษตรกรรมขนาดใหญ่อีกด้วย

ข้อเสนอแนะและมาตรการในการแก้ไขปัญหาของประเทศไทย

แนวทางในการรับมือกับปัญหาดังกล่าวที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังไม่ปรากฏผลอย่างเป็นรูปธรรมและได้รับความร่วมมือในการนำมาปฏิบัติอย่างจริงจัง ดังนั้นหนทางสู่ความสำเร็จของการมีความมั่นคงด้านอาหารอย่างยั่งยืนควรมีแผนรับมือต่อภาวะวิกฤตทางอาหารตามแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- สร้างหลักประกันให้ผู้มีรายได้น้อย กรรมกรผู้ใช้แรงงานและคนยากจนให้สามารถเข้าถึงแหล่งอาหารที่ซื้อขายกันในราคาที่เป็นธรรม

- เตรียมความพร้อมรับมือโดยการปลูกพืชที่มีความต้านทานต่อโรคระบาดและศัตรูพืช ส่งเสริมและให้ความรู้แก่เกษตรกรในการเพาะปลูกที่ถูกต้อง รวมถึงการเพาะปลูกแบบเกษตรอินทรีย์

- ผลักดันการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมดำเนินการด้วยความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและมีผลการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงให้มีการบริหารจัดการน้ำที่ดี โดยระบบชลประทานต้องครอบคลุมพื้นที่ทำการเกษตรทั่วประเทศ

- การแก้ปัญหาในภาคชนบทควรส่งเสริมให้มีการรวมตัวกันของเกษตรกรรายย่อยเพื่อให้มีอำนาจในการต่อรองได้มากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมชุมชนพึ่งพาตนเองและน้อมนำพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงและการนำเกษตรทฤษฎีใหม่มาปฏิบัติ

- รัฐบาลควรมีนโยบายหรือมาตรการในการแบ่งเขตพื้นที่เกษตรกรรมให้ชัดเจนในการเพาะปลูกพืชอาหารหรือพืชพลังงานให้เหมาะสม

- ควรมีการกำหนดเป้าหมายในระดับประเทศและมีแผนการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบอย่างชัดเจน พร้อมทั้งกำหนดให้มีการติดตามและประเมินผลความสำเร็จในแต่ละระดับของการนำไปปฏิบัติ

- ควรใช้พื้นที่ที่รกร้างให้เป็นประโยชน์ในทางเกษตรกรรมสูงสุด เช่น พื้นที่ของหน่วยงานทหารซึ่งมีความพร้อมด้านแรงงานและศักยภาพด้านกำลังการผลิต

อย่างไรก็ดี กระแสโลกกำลังกลับเข้าสู่วุฒิกที่ให้ความสำคัญกับภาคการเกษตร จึงนับเป็นโอกาสอันดีของประเทศไทยที่จะก้าวขึ้นสู่การเป็นผู้ผลิตอาหารโลกและสร้างเสถียรภาพด้านราคาของผลิตผลการเกษตร ดังนั้น ทุกภาคส่วนของสังคมทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติควรมีการทำงานที่ประสานกัน รวมทั้งภาคประชาสังคมควรมีการรวมตัวกันเพื่อผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้วย ทั้งนี้ นอกจากการส่งเสริมนโยบายด้านเกษตรกรรมเพื่อการส่งออกแล้วสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ นโยบายหรือมาตรการช่วยเหลือคนยากจนและเกษตรกรรายย่อยในประเทศให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างพอเพียงและมีความสุขในฐานะของการเป็นประชาชนคนไทยคนหนึ่งเช่นเดียวกัน

บทสรุปต่อความท้าทายสู่ผลสำเร็จของการมีความมั่นคงด้านอาหารอย่างยั่งยืน

ถึงแม้ปัจจุบันวิกฤตด้านอาหารได้เริ่มบรรเทาลงจากการที่รัฐบาลได้ออกมาตรการและแนวทางการบริหารจัดการต่างๆ มาเพื่อรับมือ แต่สิ่งที่ควรต้อง ขบคิดต่อไปคือการวางแผนรองรับเพื่อความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน เนื่องจากประเด็นดังกล่าวต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการยาวนานและเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในระยะยาว จึงไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จและเห็นผลได้ภายในระยะเวลา ๓-๕ ปี ดังนั้นจึงมีข้อสังเกต ดังนี้

- จะทำอย่างไรให้ประเด็นความมั่นคงด้านอาหารสามารถเชื่อมโยงกับประเด็นสิทธิมนุษยชน ในมุมมองด้านการเมืองและเศรษฐกิจ ความปลอดภัยในชีวิตและการต่อสู้เพื่อลดความยากจน

- ใครจะเป็นผู้กำหนดความสำคัญและวาระในเรื่องความมั่นคงด้านอาหาร กระบวนการตัดสินใจจะกระทำในรูปของการกระจายอำนาจและเป็นไปตามวิถีทางและกระบวนการประชาธิปไตยได้อย่างไร

- ทำอย่างไรที่จะให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลผลิตและพืชพันธุ์ดั้งเดิมในพื้นที่ต่าง ๆ จะได้รับการคุ้มครองเพื่อคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ท้องถิ่น ซึ่งจะนำไปสู่ความมั่นคงของชุมชนและพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน รวมถึงเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานที่สามารถแบ่งเบาผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ต่อวิกฤตด้านอาหารได้ในระยะยาวอีกแนวทางหนึ่งด้วย

สำนักวิชาการ ให้การบริการทางวิชาการ

๑. ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ ให้บริการในวันและเวลาราชการ
 - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
ด้านการเมืองการปกครอง ความมั่นคง การทหาร การยุติธรรม กฎหมายระหว่างประเทศ
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อนุญาโตตุลาการ ทฤษฎีสืบทางปัญญา
 - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๒ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๑ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
ด้านเศรษฐกิจ พาณิชยกรรม การเงิน การคลัง การธนาคาร การลงทุน งบประมาณ ประกันภัย
อุตสาหกรรม คมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การเกษตรและสหกรณ์
 - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๓ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
ด้านสังคม การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม แรงงานและสวัสดิการสังคม เด็ก สตรี
การสาธารณสุข การท่องเที่ยว การกีฬา วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม การพลังงาน
๒. ณ จุดบริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (E-knowledge Services) อาคารรัฐสภา ๑ ชั้น ๓
ให้บริการในวันและเวลาราชการ สำหรับวันประชุมสภาผู้แทนราษฎรให้บริการถึงเวลา ๑๙.๓๐ น.
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๗ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๘

พิมพ์ที่สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ออกแบบปกโดย น.ส.รติมา ศารทะประกษา